

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Družina pri boljševikih

Ze dolgo je znano, da boljševizem ni samo stranka. Boljševistično gibanje je svetovni nazor, je nova vera, ki proti krščanstvu in njegovi morali postavlja svoje dogme, svojo moralo in svojo ideologijo, katero hoče s silo ali dobroto ponuditi vsemu človeštvu. V očigled obnovitvenemu delu za krščansko družino, ki ga tako pospešujejo papeži in ki je odlično prišlo do izraza na letošnjem kat. shodu v Freiburgu, ne bo brez zanimivosti, če premostimo stališče sovjetov do družine.

Marksistično kolektivistično pojmovanje, ki daje osnovo boljševizmu, jim narekuje tudi stališče do družine. »Družina«, tako je izvajala Aleksandra Kolontajeva na predzadnjem sovjetskem kongresu, — »to je mož in žena, ki se združita in s tem izločita iz družbe. Ali nam je tega treba? Očividno ne!« — Po boljševističnem naziranju je zakon, kakor ga je zakramentalno posvetila Cerkev, poniževalen za ženo, ker jo podreja možu. Potem pa tudi, pravijo, je žena v krščanskem zakonu, kjer naj živi le domu in otrokom, obsojena na neproduktivno in neresno delo. (!) Tudi je gospodarsko odvisna od moža. Zakon mora biti takšen, da žena slejkoprej ohrani vso svobodo in neodvisnost. Tudi poročena žena naj dela v tovarni kakor mož in naj se udeležuje nemoteno javnega življenja. Določbe sovjetskega zakonika glede zakona so toraj v glavnem sledeče:

Mlaj ljudje morejo z 18 letom svobodno skleniti zakon, ne da bi za to rabili privolitve starišev. Kot zadržek velja samo sorodstvo v prvem členu in pa že sklenjena a ne še ločena zakonska vez s kako drugo osebo. — Žena je v upravi premoženja možu enakopravna in ima tudi enake pravice do otrok. Po poroki lahko obdrži svoje družinsko ime, ali sprejme moževega, lahko pa izbere tudi čisto novo ime. Vsak izmed zakoncev ima pravico, da zapusti svojega zakonskega druga ne da bi bil oblastem ali komurkoli bil dolžan navajati vzrok. Tudi ni treba, da se ločitev izvrši sporazumno. Ako se rode otroci, in se zakonca ločita, je oče obvezan plačevati vso ali vsaj delno vzdrževalnino za otroka.

Dva, ki se torej hoteta poročiti, gresta na urad in predložita svojo željo. Stvar je takoj urejena in stane en rubelj. Za slučaj, da kdo nima dokumentov za samski stan, zadoštuje izjava dveh prič. — Sovjeti pa priznavajo še drug zakon, namreč dejstvo, da dva faktično živita skupaj kot mož in žena. Vendar pa priporočajo, da dasta svoje razmerje registrirati, ker je potem ženi za slučaj ločitve lažje dokazati očetovstvo otroka.

Isti dan, ko sta dva »sklenila zakon«, se tudi že lahko razporočita. Proces je zelo enostaven. Tisti, ki hoče razdružitev, se javi pri uradniku in ta prečrta v osebni knjižici, ki jo mora imeti vsak, besedico: poročen in pritisne žig. Tudi to stane le en rubelj. Žena, ki jo je mož zapustil ali ki ga je sama zapustila, ima le v slučaju bolezn ali skrajne revščine pravico zahtevati od moža neko malo podporo, pa tudi ne dalje kot eno leto.

Tak je toraj boljševistični zakon, ki v resnici ni drugega, kakor svobodna ljubezen z vsemi posledicami. In te posledice so strašne!

Mi nočemo pod moralnim vidikom razpravljati o tej zakonodaji. Bilo bi popolnoma odveč. Navesti hočemo le nekaj dejstev.

V bolnišnicah se vrši brezplačna odprava plodu. Mati, ki v to privoli, ne sme biti kaznovana, kakor tudi ne zdravnik. »Gudok«, glasilo železničarjev, prinaša nekatere številke. Zveza železničarjev je v l. 1924. vpisala 33.927 rojstev in 22.733 slučajev, v katerih se je z zdravniško asistenco zamorilo mlado življenje. V Leningradu je bilo 1926. leta 17.053 takih slučajev, leta 1927. pa 26.261.

Številke o razporokah ne morejo biti točne, ker se kljub nizkim poročnim taksam jako veliko parov ne vpiše v uradu. Pa že te številke so pretresljive. List »Bednota« jih prinaša: V Moskvi je bilo l. 1925. na 24.608 vpisanih zakonov 2796 razporok, l. 1927. pa na 24.244 zakonov 15.964 razporok! — Tako napreduje boljševistična morala!

Tretja posledica boljševistične družinske morale so cele jate zapuščenih otrok, ki se potikajo po širni Rusiji kakor izgubljeni de-seti brat. Uboga bitja, ki nikdar niso užila ljubezni matere, nikdar skrbne nežnosti in poezije družinskega življenja, vedno brez močnega vodstva dobrega očeta. — Kakor gladne živali blodijo okrog in poginjajo v prahu mest ali pa doraščajo v moskovskih in leningradskih beznicah v najbolj tope zločin-ce. Velika večina od njih ni nikdar poznala

Glavne določbe ljudsko-šolskega zakona

Zasedanje Vrh. zakonodajnega sveta zaključeno

Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je z današnjo razpravo o ljudskošolskem zakonu v splošnem in v podrobnostih končal sedanje zasedanje. Prihodnja seja je sklicana za 16. t. m. in so dobili člani v roke načrt zakona o avtorskem pravu, da ga med tem časom preštudirajo. Za tem zakonom pridejo na vrsto zakon o meščanskih šolah, nato pa gozdarski zakon.

Kar se tiče ljudskošolskega zakona, je VZS sprejel sledeče predloge za prosvetno ministrstvo: V glavnem se je držal istih načel, kakor pri srednješolskem zakonu. Predlaga, naj bo verouk obvezen predmet. Glede privatnih šol se je postavil na stališče, ki ga je zavzel tudi pri srednješolskem zakonu, da naj namreč obstoječe šole ostanejo, nove pa se ne ustanavljajo. Glede poučevanja verouka je sprejel načelo, naj se poučuje verouk, kakor

določajo predpisi dotične veroizpovedi, to je, da na ljudskih šolah v katoliških krajih velja pravilo, da poučujejo verouk duhovniki. Kjer je dovolj veliko število ur, se nastavi poseben katehet, kjer pa tega števila ni mogoče doseči, se morajo duhovniki, oziroma dotični dušni pastirji brezplačno brigati za poučevanje verouka.

Kar se tiče gmotnih dolžnosti očin, je VZS sprejel v bistvu naslednje: Nova šolska poslopja padajo v breme občin. Glede učiteljskih stanovanj pa je treba ločiti učitelje po kmečkih in mestnih občinah. V kmečkih občinah morajo občine učiteljem preskrbeti stanovanja, vendar pa so učitelji dolžni, plačati občinam stanarino. V mestih pa dolžnost preskrbe učiteljskih stanovanj za občine ne obstoja.

Smernice zakona o učiteljskih

Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Današnji »Obzorje« prinaša intervju z dr. Bazalom glede zakonskega načrta o učiteljskih. Pri tej priliki je povedal dr. Bazala, da je cilj novega zakona, da se v prvi vrsti poveča strokovna izobrazba učiteljev, kar se bo doseglo s tem, da se za sprejem na učiteljsko zahteva dovršitev štirih razredov nižje gimnazije in da bo studij na učiteljsko trajal pet let. Dr. Bazala povdarja, da zakon ni predvidel, kako se bo teh pet let izpolnilo z učnim programom. Posebno se bo gledalo na to, je rekel dr. Bazala, da se bo učiteljem dajala izobrazba, ki je v zvezi s poklicem ljudskošolskega učiteljstva. Razen tega je povdaril, da se bodo osnovali počitniški tečaji, o katerih misli, da bi se morali vršiti v glavnih središčih redno vsako leto in da bi vsakrati učitelj tekmo

20 let službovanja moral obiskati najmanj tri take tečaje. Nadalje je povdaril, da predvideva zakon internatsko ureditev učiteljskih, kar se bo radi gmotnih ozirov uvedla šele postopoma. Na vprašanje, kaj je s privatnimi učiteljski, je izjavil, da se po novem zakonskem predlogu privatna učiteljska ne bodo mogla več ustanavljati. On dvomi, ali je ta odredba dobra, tem bolj, ker so mnoga zasebna učiteljska v naši državi že izvršila ogromno kulturno misijo med narodom. Kot primer navaja učiteljske usmiljenih sester v Zagrebu, ki obstoja že nad 80 let in ki je tekom svojega obstoja vzgajilo že 13.000 učitelje. Kot primer pravilne rešitve vprašanja učiteljskih navaja pruski zakon, ki priznava pravo obstanka vsem onim učiteljskim, ki so z delom dokazala voljo do dela.

Resolucije kongresa bojnikov

Belgrad, 5. septembra. (Tel. »Slov.«) Kongres »Fidaca« je v svojih odsekih razpravljal o predloženih resolucijah in jih sprejel. Prva resolucija pravi: Vlade zavezniških držav naj bodisi naravnost bodisi s posredovanjem Društva narodov pazijo na vlade bivših sovražnih držav glede škodljivih akcij, ki jih povzročajo banditi in revolucionarni odbori, ki organizirajo napade na ozemlje sedanjih držav in naj poiščejo sredstva, da to preprečijo, v kolikor je to v interesu zainteresiranih zavezniških držav, ki imajo pravico, braniti svoje zakonite koristi, posebno glede koristi miru in mednarodnega napredka, ki je prizadet s stalnimi napadi teh banditov in revolucionarnih odborov. Druga resolucija pravi: Vse zavezniške države naj predložijo Društvu narodov svoje želje, ako člani narodnih manjšin ne bi uživali tistih pravic, ki so predvidene v mirovnih pogodbah, toda samo tedaj, ako manjšine izpolnjujejo svoje dolžnosti, ki so jih dolžne izpolnjevati kot državljani dotične države. Tretja resolucija: Vlade zavezniških sil naj kategorično ugotovijo nesprejemljivost mirovnih pogodb in naj tako usmerijo svojo zunanjo politiko, da bo nje glavna skrb, da se ohrani mir in današnji

matere in ne bo nikdar poznala očeta. Saj je znano, da še tisto malo naredb, ki jih je vlada izdal v varstvo otrok, ostane na papirju, ker se vsled pomanjkanja dobre volje in sredstev ne morejo izvesti.

Tako so boljševiki reformirali družino in »osvobodili« ženo. Kako je žalostna ta svoboda, ki trga ženo iz družinskega kroga in jo postavlja k strojem v tovarno, svoboda, ki ji trga iz srca materinsko srečo in ljubezen. Ta svoboda, ki je strah pred nepreskrbljeno bodočnostjo, jih goni v bolnišnice pod nož, od koder se vračajo čisto pohabljeni in uničene za vse življenje. Po »Bednoti« se jih je l. 1927. 155.000 podvrglo operaciji, od katerih jih je 3000 umrlo takoj, a 66.000 so ostalo pohabljenih.

Zaenkrat je ta strašna družinska beda omejena na mesta. Dežela je še po veliki večini zdrava. Ruski mužik ima svojo naravno filozofijo, v kateri je ustvaril pregovor, da ni nič boljšega, kot stalna vrednost červonca in pa samo ena zvesta žena. A kaj bo tedaj, če se zlo zaigra tudi med široke ljudske plasti! Nič hujšega ne bi moglo zadeti ruskega ljudstva. Ker z razpadom družine se prične propad naroda.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 5. septembra. (AA) Na današnji seji ministrskega sveta je minister financ dr. Stanko Švrljuga podal poročilo o delu naše delegacije v Haagu in o pogajanjih, ki so se tamkaj vršila v zvezi z Youngovim načrtom in njegovim izvajanjem. Ministrski svet je odobril delo naše delegacije. Ko bodo storjeni končni sklepi o vprašanju našega deleža v reparacijah, bodo izročene vse zadevne podrobnosti javnosti.

Zahteve pravoslavne duhovščine

Belgrad, 5. septembra. (Tel. »Slov.«) Danes se je končalo zborovanje društva pravoslavni duhovnikov. Na dnevnem redu je bila debata o obdavčenju po novem davčnem zakonu ter je bila sprejeta resolucija, v kateri pravoslavni duhovniki zahtevajo, naj se davek na njihova poslopja zniža, zlasti v krajih, kjer žive duhovniki samo od bira. V nadaljnji resoluciji so zborovalci sklenili, da se pristopi k akciji za začetek čim širšega karitativnega dela. Vprašanje druge ženitve pravoslavni duhovnikov, ki je bilo tudi na dnevnem redu, se ni rešilo.

Invalidska podpore bodo izplačane

Belgrad, 5. sept. (Avala.) Minister financ dr. Stanko Švrljuga je po svojem povratku iz inozemstva odobril vsoto 17.800.000 Din za izplačilo dolžnih invalidskih podpor. Te podpore bodo takoj izplačane.

PAB in zadružništvo

Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Upravni odbor Privilegirane agrarne banke nadaljuje svoje seje. Kakor smo že javili, je jugoslovansko zadružništvo že pri osnovanju te ustanove polagalo glavno važnost na to, da bi se pri podeljevanju kreditov oziralo na zadruga ter bi se krediti ne dajali posameznikom naravnost, ampak samo preko zadrug. V upravnem odboru PAB je glede tega vprašanja polovica za, polovica proti.

Sprejem v poljedeljski inštitut v Rimu

Belgrad, 5. sept. (Avala.) Mednarodni poljedeljski inštitut v Rimu potrebuje te-le strokovnjake, ki bi bili uslužbeni v raznih uradih v Rimu.

1 redaktor — strokovnjak za poljedelsko šolstvo, 1 redaktor — strokovnjak za mlekarstvo in zobotekniko in 1 redaktor — strokovnjak za šumarstvo. Začetna plača znaša 2200 lir letno z 10% dodatkom po imenovanju za stalnega uslužbenca po 6 mesecih, 500 lir draginske doklade in 500 lir za vsakega otroka. Kandidati se morajo izkazati s končano poljedelsko fakulteto, z doktorskim ali inženjskim naslovom iz agronomije ali šumarstva, morajo govoriti in pisati perfektno francoski in se morajo izkazati s potrdilom o odsluženem vojaškem roku. Da bi moglo ministrstvo za poljedelstvo preporučiti kandidate iz naše države, se osebe, ki bi hotele vložiti prošnje za to mesta, pozivajo, naj dostavijo ministrstvu vse gori navedene dokumente in podatke najdalje do 25. septembra t. l.

Nabava železniških pragov

Belgrad, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Gospodarski oddelek prometnega ministrstva je dobil dovoljenje za nabavo večjega števila železniških pragov. Zanimivo je, da se je v tem ministrstvu sročila misel, naj bi se v svrhu nabave omenjenega materiala stopilo v stik z gozdarskim ministrstvom ter bi se pragi nabavili tako rekoč v državni režiji. Visok uradnik prometnega ministrstva je izjavil, da bi se na ta način mnogo prihranilo, le način impregnacije bi bilo treba v državnih zavodih nekoliko zboljšati.

Kg grozdja v Dalmaciji 150 Din

Sušak, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Na otokih se je začela trgati, ki pa se ji pozna učinek nekaterih grozdnih bolezn. Nabralo se je 40 do 50 odstotkov manj, kakor lani, dočim bo kvaliteta nekoliko boljša. 1 kg bo stal 1 do 1.50 Din.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Nedelja, 8. sept. dopoldne in popoldne

tekma harmonikarjev

preko 100 tekmovalcev

Državni uradi bodo jutri ob proslavi rojstnega dne Nj. Vis. prestolonasl. Petra zaprta.

Poljska naj dobi palestinski mandat

Varšava, 5. sept. (Avala.) Pat poroča, da objavlja »Naš pregled«, glasilo cionistov na Poljskem, senzacionalni članek pod naslovom »Mandat v Palestini naj se poveri Poljski«. David Soher, pisec tega članka zatrjuje, da je Poljska edina država, ki bi mogla izvrševati mandat v Palestini v korist Židov. Po njegovem naziranju bi morala Poljska otvoriti ob sodelovanju Židov poljedelske in industrijske šole ter tako izobraziti kader židovskih emigrantov. Administracija v Palestini ne bi stala Poljsko skoro ničesar. Zadostovalo bi, da se reorganizira vojska s pomočjo Židov iz Poljske. Administrativne položaje naj bi zavzeli takisto Židje. V članku se dalje zagotavlja, da Arabci ne bi bili zapostavljeni, ker uživajo muslimani na Poljskem velike simpatije. David Soher zaključuje svoj članek s trditvijo, da bi i Poljska i Palestina imeli koristi od poljskega mandata v Palestini.

Ugoden zaključek poljsko-rom. konference

Varšava, 5. sept. (AA.) Pat poroča, da je bil sinoči v ministrstvu zunanjih poslov podpisan poljsko-romunski protokol s celo vrsto gospodarskih in tehničnih sporazumov. S tem podpisom so bile s pozitivnimi uspehi zavržene poljsko-romunske konference, ki so se vršile deloma v Bukarešti deloma v Varšavi. S temi sporazumi bogo poglabljeni dosednji gospodarski stiki med obema državama in bodo med Poljsko in Romunijo uvedene nove gospodarske olajšave. Na podlagi teh sporazumov kakor tudi sporazumov ostalih zainteresiranih držav bo postala zveza med Baltskim in Črnim morjem dostopnejša in bo promet gospodarskih dobrin na tej poti povečan.

Belgrajske vesti

5. septembra.

Velike gospodarske razstave se bodo ta mesec vršile v Belgradu. Danes so otvorili v prostorih belgrajske univerze fotografsko razstavo, ki ima brez dvoma velik pomen, ker se je njene otvoritve udeležil tudi minister za trgovino in industrijo. Dne 7. in 8. septembra se vrši zborovanje gospodarskih zbornic, 17. in 18. septembra pa velika razstava kmetijskih zadrug.

Belgrad, 5. septembra. (AA.) Tajnik ministrstva za trgovino in industrijo Jaša Grgašević je odpotoval v Zenevo, kjer bo organiziral razstavo naše države tekom zasedanja Društva narodov v Zenevi.

»Svoječasno odredbo prosvetnega ministrstva glede službenih mest, ki jih naj učitelji in profesorji nastopijo tam, kjer so službovali do sedaj, je tolmačiti tako, da se morajo profesorji vrniti tudi na tista mesta, kjer so sedaj gimnazije ukinjene.

Nove kolke po 100 in 250 Din bo izdala uprava državnih monopolov. Kolki pridejo 1. oktobra t. l. v promet. Dosedanje kolke pa bodo iz prometa izločili.

Nadzorovanje bosanskih in hercegovskih rudnikov se vrši te dni.

Upravnik državnih monopolov odide prihodnji teden na nadzorovalno potovanje po Bosni, da pregleda, kako bi se dalo dvigniti kvaliteto naše tobačne produkcije, in se bo v ta namen posvetoval s predstavniki društev tobačnih interesentov.

Zakonski načrt enotnega obrtnega reda za vso državo bo trgovinsko in industrijsko ministrstvo predložilo vrhovnemu zakonodajnemu svetu, čim bo ministrstvo pregledalo poročila in bodo rešeni spori v nekaterih načelnih vprašanjih.

Justificiran bo v soboto v Novem Sadu Muftar Jusufović, rodom iz Prilepa, ki ga je vojaško sodišče obsodilo na smrt, ker je na straži ustrelil tri častnike.

Člani Poilu d'Orient so bili v Sarajevu slovesno sprejeti ter so danes nadaljevali pot v Dubrovnik.

Vesti iz Hrvatske

Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Dopoldne ob 11 se je vršil pogreb pokojnega Hinka Hinkovića, ki se ga je udeležil tudi zastopnik Nj. Vel. kralja. Zastopane so bile tudi številne kulturne, narodne in človekoljubne ustanove. V smislu pokojnikove želje ni bilo pri pogrebu nobenega govora.

Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Danes je izvršil samoumor kmet Janič iz okolice Petrinje. Revez je bohehal na melanholiji in se je prišel zdraviti v Zagreb. Ker pa ni dobil v nobeni bolnici mesta, je, čakajoč pri nekem zdravniku na konzultacijo, izkoristil priliko, ko ni nihče nanj pazil, in skočil skozi okno tretjega nadstropja ter se na mestu ubil.

Split, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Sem je prišel Ivan Meštrovič, da pregleda nov spomenik na Peristilu. Čuje se, da je Meštrovič uvidel, da peristil ni najbolj srečno mesto za postavitev njegovega spomenika.

Sibenik, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Jutri pride v šibeniško luko oddelek angleške mornarice. Mornarica bo v treh zaporednih oddelkih ostala v Sibeniku mesec dni.

Jejsa, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Na Jelsi so našli stare grobove, v katerih se je nahajalo nekaj starih okraskov. Obvestili so o najdbi konservatorij, ki bo predmete preiskal.

Velik Briandov govor

Tudi Francija za obvezno razsodišče

Zeneva, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Po govoru belgijskega zunanjega ministra Huismansa, ki je govoril o gospodarski razorožitvi in ki je pozval Brianda, da pove kaj natančnejšega o svoji ideji Združenih evropskih držav, je povzel besedo Briand, katerega so prisotni burno pozdravljali.

Ob popolni tišini je Briand izvajal: Društvo narodov obstoja sedaj 10 let. To ni veliko za tako institucijo, toda veliko je to za človeka moje starosti. Toda kdo si upa trditi, da je teh zadnjih deset let izgubljenih? Društvo narodov je premagalo mnoge ovire, celo ironije svojih nasprotnikov in skeptičnem dvomljivcev.

Nastaja pa resni problem: Kaj bo storilo sedaj Društvo narodov z zaupanjem narodov, ki si ga je s trudom pridobilo? Seveda se mora previdno lotiti mnogih problemov, ker se morejo rešiti samo v soglasju vseh. On sam je bil prvi, ki je slavil uspehe Društva narodov in se zanje zavzemal. Nič tega, kar se je storilo v zadnjih desetih letih, bi ne bilo mogoče, če ne bi bilo Društvo narodov ustvarilo za to možnosti in atmosfere. Pri tem je v roko pokazal na dr. Stresemanna in rekel: To je zastopnik Nemčije, s katerim more francoski zunanji minister srečno sodelovati. Dr. Stresemann je pri tem v zahvalo nagnil glavo. Tu, v Društvo narodov se je tudi prvič govorilo o možnosti, da se vojna sploh izključi, in tu sem jaz prvič porabil formulo, ki je potem dovedla do koristnega pakta. Od tu smo šli v Locarno in se zopet vrnili semkaj. Sedaj se smatra vojna za zločin, toda pomislite samo na to, da je še pred čisto kratkim časom veljala vojna kot zakonito ali vsaj dovoljeno sredstvo politike. Toda samo obsodba vojne ne zadostuje, s tem še ni delo Društva narodov opravljeno in njegova dolžnost še ni izpolnjena. (Burno pritrdjevanje.) Če bi kljub vsem najboljšim namenom vendar kjerkoli in kakorkoli nastala vojna, kaj bo potem? Briand smatra to za nemogoče. Zanika tudi neuspeh ženevskega protokola in stavlja vprašanje, ali se ne bi mogli na to vrniti v kak drugi obliki. To se mi zdi naša dolžnost, ker samo potem bo moglo Društvo narodov povedati narodom, ki mu zaupajo, da bodo našli v njem absolutno varnost proti vojni in gotovo kaznovanje zločina. Haška konferenca je pred kratkim podala nov prispevek za mirno ureditev razmer, dasi simfonija ni bila čisto popolna. (Angleški delegati so se pri tem ironično smehljali.)

Dalje je govoril Briand o potrebi, da se izvrši čl. 8 pakta Društva narodov, ki govori o razorožitvi. Omenil je, da je že prej označil izvršitev tega člena za sveto dolžnost Društva narodov in da je že prej razpravljal o pogojih za izvršitev tega varnostnega vprašanja. Lastna varnost se lahko definira, ker vsak najde tu vedno močne argumente. Če pa gre za varnost drugih, so ljudje radi polni velikopoteznosti, ki je brezmejna.

Briand je nato branil Društvo narodov in razorožitveno komisijo očitka, da nista ničesar

napravila. Komisija je brez dvoma pospešila rešitev razorožitvenega vprašanja. Ko je Mac Donald govoril o nadah, ki jih ima glede sporazumljenja med Združenimi državami in Anglijo, smo se vsi odkrito pridružili tem nadam, ker ta sporazum bo dal nadaljnemu poteku delovanja v razorožitveni komisiji možnost za uspeh. Prijatelj Huysmans je govoril o gospodarski razorožitvi. Tudi na tem polju bo moralo Društvo narodov korakati čvrsto in energično in se ne bo smelo ustrašiti težkoč, ki se mu umetno sugerirajo. Seveda je treba prirediti strokovnjake, toda delo ekspertov ne sme postati tako, da bi videli samo še ovire.

Pridružil sem se pokretu, ki že davno obvladuje ideje filozofov in pesnikov in ki je danes pridobil človeštvo vsled svoje lastne važnosti. Pristopil sem k propagandistom te ideje. Tak poskus ne sme nikogar ostrašiti, ker ne more biti naperjen proti nikomur. Delegati evropskih držav naj predložijo misel gospodarskega zbližanja svojim vladam, da bo moglo Društvo narodov morda prihodnje leto zavzeti o tem svoje stališče. Na izjavo MacDonalda, da bo Anglija priznala obligatoričnost mednarodnega razsodišča, je izjavil Briand, da je Francija storila to že l. 1924, seveda pod pogojem, ki se ni izpolnil. (Pristanek vseh stalnih članov Sveta Društva narodov.) Ker Francija radi tega fakultativne klavzule ni podpisala, je Briand ob vihnem odobravanju napovedal vnovič podpis te klavzule. Pristavil pa je, da se mora klavzula razširiti. Lansko leto se je na seji Društva narodov sklenila pogodba o svetovnem razsodišču. Podpisali smo jo ter se bomo potrudili, da bo pogodba tudi ratificirana.

Nikakor ne smatram, da bi se države, ki imajo konflikte in ki se radi tega obračajo na svetovno razsodišče, s tem ponižale. Kdor res hoče mir, mora predvsem odpraviti vprašanja prestiža, ki postajajo vedno usodnejša in si mora biti na jasnem, da ni nobena sramota, če sodnik razsodi pravico. Pač pa je sramota, postati brutalen, udariti in začeti vojno.

V veliki, skoro pesniški apotezi se je obrnil Briand na navzoče in rekel: Paziti pa bi bilo treba na poskuse zastrupljanja, ki se še vedno vršijo. Direktno obrnjen proti angleški delegaciji pa je rekel: Oni, ki se trudijo za socialne preprečevalne korake, morajo paziti, da ne bi tisti dobili prostih rok, ki tajno še vedno navdušeno pripravljajo vojno. Ni bilo popolnoma jasno, ali je hotel s tem svariti pred boljševidom, fašizmom ali splošno pred nacionalističnimi izgredi, s katerimi ima tudi sam dosti posla. Briand je končal: Društvo narodov mora paziti na to, da predvsem mladina ne bo napolnjena s sovraštvom. Če tega ne bo, bodo postale določbe Društva narodov brezpomembne, ker potem bo mir resničen. Glasno odobravanje je sledilo, ko je Briand zapustil govorniški oder in se vrnil na svoje mesto. Ko je šel mimo MacDonalda, mu je le-ta čestital. Popoldanske seje ni bilo, namesto tega pa sta imeli sejo prva in četrta komisija.

Streha jugoslov. poslaništva na Dunaju zgorela

Dunaj, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Velik požar je danes popoldne uničil streho jugoslovanskega poslaništva na Dunaju. Par minut pred tretjo uro popoldne so opazili pasantje v Seilerstätte, kjer se nahaja glavna fronta poslaniške palače, da je iz strehe šinil plamen. Palača se nahaja na oglu treh ulic: Seilerstätte, Annagasse in Krugergasse. Obvestili so takoj gasilce, ki so v par minutah prišli na lice mesta, kjer pa je streha bila že vsa v plamenih. Neprestano so prihajali novi oddelki gasilcev, vsega skupaj 21 trenov. Došlo je vse prosto moštvo iz centrale in vseh podružnic. Vodstvo je prevzel sam direktor mestnih gasilcev inž. Wagner. Z ozirom na to, da se je požar v par minutah razširil na vso streho, je moral inž. Wagner v prvi vrsti paziti na to, da požar ne preskoči na sosednje hiše, posebno v ozki Annagasse in Krugergasse. Po napornem poldrugournem delu se je posrečilo, omejiti požar na streho poslaništva. Med tem so došle tudi močne policijske čete, ki so zaprle ves mestni del med Schwarzenbergplatzom, Kärntnerstrasse in Seilerstätte. Prišle so tudi ambulance prostovoljnega reševalnega društva, ki so morale kmalu stopiti v akcijo. Zdravniško pomoč je moralo iskati 19 gasilcev, posebno radi zastrupljanja z dimom, dasi je imelo moštvo s seboj plinske maske. Po okrepčilu je 11 gasilcev lahko dalje vršilo službo, osem pa jih je ostalo za službo nespособnih ter so morali dva odpeljati v bolnico. En gasilec je bil težko poškodovan, ker ga je močen curek vode zadel v oči. Lahko je bil poškodovan tudi višji inspektor gasilcev inž. Marek. Poslanik dr. Milojevič in vse osebje poslaništva ter generalnega konzulata so bili prisotni. Poslanik se je osebno trudil okoli gasilcev, kj so bili poškodovani, jih gladil po čelu, jim dal vode in neprestano zatrjeval, da so pridno delali. Izrazil je tudi mestnemu svetniku Lindnerju, ki je poročevalec za gasilstvo, svoje priznanje za brezprimerno delo gasilskega moštva. Na lice mesta je prišel tudi policijski direktor Schober, kjer je ostal dalje

Palača, v kateri so bili pred prevratom uradi skupnega finančnega ministrstva in bosansko-hercegovinska uprava ter se je po prevratu dokupila sosedna hiša, v kateri je bilo prej špansko poslaništvo, ima 120 oseb. V prvem nadstropju so reprezentativni uradi in stanovanje poslanika, v višjih nadstropjih pa pisarne generalnega konzulata, trgovinskega zastopništva ter uradi za potne liste in za potovalno pisarno.

Ogenj lokaliziran.

V četrtem nadstropju pa so nekatera stanovanja uradništva. Gasilci so takoj po vseh sosednih hišah napeljali cevi in naperili vodne curke proti strehi. Po poldrugournem napornem delu je gasilni direktor inž. Wagner poročal službeno poslaniku Milojeviču, policijskemu direktorju Schoberju in referentu mestnega sveta Lindnerju: »Morali smo, ker je bila že vsa streha v ognju, ko smo prišli in ni bilo mogoče ničesar več rešiti, požar predvsem lokalizirati, da se rešijo sosedne hiše. Posrečilo se je, dasi je bilo zelo težko. Sedaj je požar lokaliziran.« Poslanik Milojevič je direktorju stisnil roko ter se mu zahvalil za vzorno delo.

Požar je povzročil na Dunaju veliko pozornost. Neprestano so se čuli glasovi gasilskih trobent in vse je hitelo v notranje mesto. Nad gorečo palačo so krožila letala, ki so poročala centrali gasilstva. Že kmalu po pričetku požara bi se skoro vnela sosedna hiša v Annagasse, ker je padel nanjo goreč tram, nevarnost pa je bila odstranjena v par minutah. Po ulicah je bilo speljanih neštevilno cevi in z viška moderne avtomatične lestve

so drli celi potoki vode na gorečo streho.

Ob 17.30 je bila odstranjena vsaka nevarnost.

Vaš dopisnik si je ogledal poslopje, a je mogel ugotoviti, da je v resnici zgorela samo streha. Dvorišče visoke palače pa je opustošeno, kamor lijejo z vseh strani celi potoki vode. Gasilci so potrgali strešne cevi, ki visijo do prvega nadstropja nizdol. V notranjosti hiše pa je bilo le malo škode, večinoma, kar je je napravila voda, ki lije po vseh stopnicah. Tudi stanovanja v najvišjem nadstropju niso preveč poškodovana, stanovanje poslanika Milojeviča pa je popolnoma nepoškodovano. Služba v poslaništvu pa bo za dalj časa ovirana, ker se mora uradno oceniti škoda in bo potem obnavljanje trajalo več mesecev.

Clémenceau obolel

Pariz, 5. sept. (Avala.) Iz Sabel d'Olona poročajo, da je Clémenceau težko prebil prošlo noč in da so morali k njegovi postelji poklicati zdravnika. Zdi se pa, da je šlo samo za trenutno slabost, ker mu je bilo tekom dneva že mnogo bolje. Tudi proti večeru se Clémenceau ni počutil niti najmanj slabo.

Diptihon prodan v Ameriko

Zagreb, 5. sept. (Tel. »Slov.«) V zvezi s tatvino dragocene relikvije, o kateri smo že poročali, smo doznali nekatere podrobnosti, in sicer, da je diptihon prodal neki Francoz za 10.000 dolarjev v Boston. Policija je uvedla obširno preiskavo in se govori, da je že na sledu osebi, ki je ponaredila zagrebški diptihon.

Okoli sveta brez prekinjenja?

Pariz, 5. sept. (Tel. »Slov.«) »Matin« objavlja brzjavko iz Newyorka, da je tam razširjena vest, da namerava zrkaoplov »Zepelin« prihodnjič napraviti polet okoli sveta brez vsakega prekinjenja med vožnjo in da dr. Eckener upa, da bo polet trajal manj kakor 14 dni.

Nov češko-madji. obmejni incident

Praga, 5. sept. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški listi poročajo, da je prišlo do novega obmejne spopada ob reki Ipolti, kjer so Madjari v velikem številu napadli češkoslovaško obmejno stražo, ki se je radi premuči morala umakniti.

Huda vročina

Pariz, 5. septembra. (A) Iz Londona poročajo, da so tamkaj tekom včerajšnjega dne zabeležili 32 stopinj v senci. To je najhujša ša vročina v Londonu zadnjih 18 let.

Po vesteh iz New Yorka pa so tamkaj beležili 34 stopinj v senci.

Županstvo občine Škocijan naznanja, da je danes preminul

Anton Činkole

posestnik v Dobruški vasi in bivši župan, ki je vodil občino 20 let.

Pogreb rajnega bo v soboto 7. septembra ob 8 iz hiše žalosni na pokopališče v Škocijanu.

Škocijan, dne 5. septembra 1929.

Anton Marinčič, župan.

Občni zbor Kmetijske družbe

Če kje, potem je v Kmetijski družbi potrebno složeno delo slovenskega kmeta. Ne samo zato, ker je Kmetijska družba glavna stanovska organizacija slovenskega kmeta, temveč tudi iz drugih nad vse tehničnih vzrokov. Predvsem pa radi težke gospodarske krize, ki jo samo kmet najbolj občuti. Treba samo primerjati, kako ceno imajo kmetijski pridelki in kako industrijski izdelki, pa je takoj jasno, da morajo vsi slovenski kmetje brez razlike napeti vse svoje sile, če se hočejo izkoptati iz sedanjega težkega stanja in če hočejo doseči, da se bo kmetija zopet izplačala.

Zato je prva naloga Kmetijske družbe, da zbere v svoji sredi vse slovenske kmete. Kmetijska družba, ki ni družba vseh slovenskih kmetov, v kateri imajo besedo samo nekateri, je izgubila svoj namen in zmisel. Dan na dan bi morala zato družba agitirati in pridobivati nove člane, da bi postala res osrednja organizacija vseh slovenskih kmetov. To tudi zagadel, ker bi bila potem Kmetijska zbornica takoj doseljiva. Vsi stanovi že imajo tako zbornico, le slovenski kmet je nima in tudi to dejstvo pove mnogo.

Včerajšnji občni zbor pa je dokazal, da večini v glavnem odboru Kmetijske družbe ni do tega, da bi imela družba čim več članov. 2500 slovenskih kmetov je prijavilo svoj vstop v družbo, ali njih prijava ni bila sprejeta. Pri tem pa je članstvo Kmetijske družbe itak nizko in skoro polovico manjše, kakor je bilo leta 1920. A kljub temu je glavni odbor odklonil sprejem 2500 slovenskih kmetovalcev. In odklonil jih je, kljub temu, da ni mogel proti nobenemu posamezniku navesti niti enega vzroka, temveč se je pri tem samo skliceval na to, da bi bila njegov sprejem povzročiti, da bi bila večina delegatov proti večini glavnega odbora.

Sedaj pa vprašamo: Ali je važnejše, da so vsi slovenski kmetje člani Kmetijske družbe, ali pa je važnejše, da ostane večina glavnega odbora za vedno gospodar Kmetijske družbe, slovenski kmet pa izven družbe? Kaj je važnejše?

Sicer pa je ta strah pred novimi člani itak nad vse značilen, ker jasno dokazuje, da se gospodje od večine glavnega odbora jasno zaveda, da bi takoj postali silna manjšina, kakor hitro bi postala Kmetijska družba to, kar bi morala biti, osrednja organizacija slovenskega kmeta. Ali ona mora to postati in če ta edin pravilen razvoj družbe ovira sedanji glavni odbor, potem mora pač ta pasti. Zakaj celota je več ko posamezniki!

Na občnem zboru je bilo še čas popraviti silno krivico, ki se je izvršila 2500 slovenskim kmetom. Nad vse žalostno je bilo, da ni bilo

niti malo volje, da bi se to zgodilo. Strah, da bi zmagali drugi, je bil močnejši ko vse drugo, tudi močnejši, ko interes slovenskega kmeta. Ni čuda, če pri tako ozkosrčni trdovratnosti, ko ni bilo niti najmanjše dobre volje, ko se je vrh tega kratila pravica zborovalcev, ni postalo drugo ko eksodus. Odhod velikega dela delegatov je pač bil edin mogoč protest na nezaslišano dejstvo, da se slovenskemu kmetu prepoveduje vstop v Kmetijsko družbo.

Položaj je sedaj jasen in možna samo ena rešitev.

Ali bo včerajšnji občni zbor razveljavljen in dana možnost vsakemu slovenskemu kmetovalcu, da postane član Kmetijske družbe, ali pa preneha biti Kmetijska družba to, kar je bila skozi desetletja. Ali ostane Kmetijska družba osrednja organizacija slovenskega kmeta, ali pa postane samo družba nekaterih, ki izgubi vsako pravico, da bi nastopala v imenu slovenskega kmeta.

Ali eno, ali drugo, ker tretjega ni. Da bi se slovenskemu kmetu zapirala vrata v Kmetijsko družbo, to pa je nemogoče in tega ne more dopustiti nihče, komur je na srcu napredek slovenskega kmeta.

Stvar je razčiščena in nobenega dvoma ni, da bo sedanji spor v Kmetijski družbi rešen tako, kakor mora biti rešen v interesu slovenskega kmeta.

Otvoritev

Ob 11 je otvoril predsednik Sancin občni zbor Kmetijske družbe in pozdravil zastopnika velikega župana policijskega nadsvetnika Geržiniča, zastopnika velikega župana mariborske oblasti in mariborskega oblastnega komisarja inž. Zidanška, zastopnika oblastnega komisarja ljubljanske oblasti Josipa Dolinarja. Predsednik se nato spominja v preteklem letu umrlih članov Kosa, Schmidta in Putnika, katerih spomin so prisotni počastili z vstajanjem. Dalje predlaga predsednik vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, slovenskemu princu Andreju in vsemu kraljevskemu domu ter pozdravno brzojavko ministru za kmetijstvo dr. Frangešu. Vse brzojavke so bile sprejete z odobravanjem. Nato nadaljuje predsednik: »Občni zbor se mora vršiti mirno. Ne sme se dopustiti debate o ničemer, kar ni na dnevnem redu in vas prosim, da se tega držite.«

Dr. Milavec prosi za besedo in vpraša, ali se bo vršila debata k posameznim točkam.

Sancin odgovarja, da se mu zdi, da o prvi točki ni potrebna debata.

Dr. Milavec poudarja, da je izven vsakega dvoma, da mora predsednik otvoriti debato k vsaki točki dnevnega reda, kakor predsednik odpravi debato k prvi točki dnevnega reda, to je k poročilu predsednika.

župan, je z rešitvijo 5. julija Pov. U. br. 300/9 rešil vprašanje Kmetijske zveze tako:

»Preosnova vašega društva, ki se je doslej imenovala »Jugoslovanska kmetijska zveza«, se po vsebini pričujejočih pravil in po § 6. društvenega zakona ne prepeve.« S tem je edino pristojna oblast izjavila, da je »Kmetijska zveza« takrat obstojala in kot strokovna organizacija slovenskega kmeta bila upravičena opozoriti kmete na Kmetijsko družbo.

Na seji 4. maja smo mi stavili z ozirom na to, da je mnogo članov bilo priglasičenih, tale predlog:

»Glavni odbor naj sprejme vse priglasičene ude. Vendar naj se v najkrajšem času preišče, v koliko so bili eni ali drugi prijavljeni brez vednosti, ali proti volji. Odklonijo naj se vsi tisti, ki ne odgovarjajo pogojem § 4. in pa tisti, ki so vpisani brez vednosti ali proti volji.«

Ta široki predlog je večina glavnega odbora kratkoma odklonila. (»Škandal!« Tako postopajo!« ogorčenje, predsednik zvonil.)

Večina glavnega odbora pa je sprejela tale predlog:

»Priglasičeni člani iz bivše Stajerske naj se sprejmejo. Iz bivše Kranjske pa le v toliko, v kolikor je gotovo, da so se prijavili sami. Vse v masi, priglasičene ude se načelno odkloni. Direktorij naj pregleda vse prijavne pole in druge podatke ter ugotovi, kateri so bili prijavljeni pod vplivom okrožnice. Ti se odklonijo.«

Za tako pooblastilo glavnega odbora direktoriju pa manjka vsaka podlaga v naših pravilih. Ne glede na to, je direktorij še prekalil svoje pooblastilo, ker je imel le preiskati in rezultat preiskave javiti glavnemu odboru. Direktorij je kratkoma vse odklonil. Vsi ukrepi glavnega odbora Kmetijske družbe, ki se tičejo sprejemanja članov, so torej proti pravilom, neveljavni. In ker je veljavnost skupščine med drugim odvisna od pravilno sprejetih članov, mora tudi ta deliti usodo glavnega odbora.

Razlogi glavnega odbora

Glavni odbor pravi: »Pravila dajejo odboru popolno svobodo za sprejemanje ali odklon članov. Te pravice iz pravil se je poslužil, ker je bilo priglasičenih letos toliko udov le pod vplivom okrožnice Kmetijske zveze. To je nepravilno.« Pravila pravijo v § 4: »Prave ude sprejema glavni odbor potem, ko so se za to oglašili pismeno ali ustno, bodisi pri načelniku podružnice, ki imajo v njenem okolišju svoje bivališče, bodisi neposredno pri glavnem odboru samem. Za prave ude sprejema glavni odbor le neomadeževane samostane osebe, ki se dejansko pečajo s kmetijstvom, bodisi kot lastniki ali kot užitniki posestev, ki je od njih v Sloveniji predpisana zemljarina.«

Prejšnja pravila pa so govorila nekoliko drugače: »Za prave ude sme glavni odbor sprejemati le take in take osebe.« Na predlog ranjkega Skalikega pa so se pravila na občnem zboru 20. maja 1920 spremenila v tem zmislu, da stoji danes: »za prave ude sprej-

ma«, besedica sme se izpusti. Nič več ni besedice »sme«. Predlagatelj in občni zbor sta hotela s tem poudariti svoje stališče, da ni odvisno od dobre volje glavnega odbora, kdo je sprejet, ampak je glavnemu odboru le predpisano, kakšnih ljudi ne sme sprejeti. Da pa nima direktorij nikake pravice odklanjati, je izven dvoma. (»Tako je!« Nemir.) Pravila je treba razlagati zmiselno in v interesu družbe, ne pa nasilno in tako, kakor prija vsakokratni večini, naj bo ta ali ta.

Kako so se n. pr. razlagala pravila takrat, ko je bil izvoljen za predsednika sedanji predsednik, ko niti ni bil! (Nemir.) Naše stališče je v tej stvari tole:

Stališče manjšine glavnega odbora

Kmetijska družba je posvetovalen organ nasproti oblastem, ona ima torej na pol uradni značaj. Ustanovljena je za vse kmetovalce in nikomur ni braniti vstopa, če je po svojem poklicu vreden, da postane član družbe, pa naj se prijavi sam in plača udnino sam, ali pa je plača kdo drug zanj. Meni nikdo ne more brniti, da ne bi šel v svoji občini agitirati od kmeta do kmeta, da naj se prijavi v Kmetijsko družbo in naroči »Kmetovalca«. In jaz lahko iz svojega plačam za sto kmetov udnino. (Ploskanje.)

Se en razlog navaja glavni odbor za svoje stališče, da sme edino glavni odbor odkloniti, kdo postane član Kmetijske družbe. V dolgi izjavi od 7. avgusta 1929, katero je poslal glavni odbor na velikega župana, min. predsednika, notranjega in kmetijskega ministra in tudi na Najvišjega čuvarja pravice v državi, pravi, ko govori o § 4 in o pravih podpornih, dopisujočih in drugih udih, tole:

»Predpis (da morajo vsi priglasičeni udi biti sprejeti v družbo), bi dovedel pa tudi do čisto nemogočih situacij, namreč, da bi se mogli v družbo uriniti elementi, n. pr. komunistični (Silno ogorčenje, ogorčeni klici: »Kdo je komunist?«, »Slovenski kmet ni komunist!«, ki bi jih vodili čisto drugi motivi. Ali pa bi se omogočilo par posameznikom ali kakim grupi, kakor je to baš nameravala grupa dr. Milavca, da s kupovanjem članstva zavojujejo društvo in njegovo premoženje.« (Škandal!)

Namen tega pisanja, namen te podle denunciacije je dovolj jasen in mi v imenu 2500 prijavljenih, pa ne sprejetih kmetovalcev, moramo najodločnejše protestirati proti takemu utemeljevanju in proti temu, da se v en koš mečejo pojmi avtonomija Kmetijske družbe in komunistični elementi in kupovanje članstva. To je umazana denunciacija slovenskega kmeta, degradacija slovenskega kmetkega ponosa in kmetke časti! (Silno ogorčenje in burni protesti. »Mi nismo komunisti!«)

Vsi smo za avtonomijo, za široko avtonomijo Kmetijske družbe. To družbo pa tvori slovenski kmet in vsak naš kmet mora v družbo! Glavni odbor pa je pokazal dvojno mero: na Stajerskem je vse sprejel, na Kranjskem skoraj vse odklonil. (Ogorčenje.) Neomadeževane samostane osebe je degradiral, ne da bi se o vsaki prepričal, kdo je. Glavni odbor je zavrnil celo naš predlog, naj se vsi priglasičeni pošljejo kmetijskim podružnicam, ki bodo dale izjave o vsakem posameznem. Predsednik je pač razposlal svoje uradnike ugotavljati, kdo je za posamezne plačal članarino, kar ga prav nič ne briga, niso se pa informirali, kdo so tisti, ki so priglasičeni.

Pa še nekaj moramo omeniti, kar jasno označuje mišljenje večine glavnega odbora. Okrajni živnozdravnik in Laškem je razposlal na vse kmetovalce laškega okraja poziv, naj pristopijo v Kmetijsko družbo, da bodo imeli razne koristi, n. pr. pri cepitju prašičev, uporabi skupnih kmetijskih strojev. G. predsednik Kmetijske družbe je to delo okrajnega živnozdravnika nazval nemoralno. (»Škandal!« — »Škandal!«)

In v izjavi na velikega župana in ministrstva pa pravi glavni odbor Kmetijske družbe, da je okrajni veterinar izvrševal pritisk s strani javnih oblasti. Gospodje! Ko imajo drugi stanovi: delavci, obrtniki, trgovci svoje stanovske zbornice, ko imajo pozitivne zakone, da morajo pristopiti vsi kot člani k tem zbornicam, pa nam imenuje glavni odbor poziv uradnega funkcionarja k vstopu v Kmetijsko družbo kot nemoralen in kot pritisk od strani oblasti.

In kako utemeljuje glavni odbor svoje stališče glede odklonitve, imam dopis Kmetijske družbe na kmetijsko podružnico v Senčurju, kjer pravi:

»Načelstvu podružnice Senčur. V zmislu sklepa glavnega odbora z dne 4. maja so se pregledali imeniki tamošnje podružnice. Ugotovilo se je, da je štela vaša podružnica lansko leto 63 članov, letos pa je na novo priglasičenih 104, od katerih pa se sprejme le 24 članov in sicer: (navedena so imena). Vsi imenovani so bili člani že leta 1928, ostalih 80 pa se ne sprejme in se denar vrne podružnici.« (Ogorčenje.)

Gospodje od glavnega odbora! Povejte, kdaj je glavni odbor sklepal o tem, da se A sprejme, B pa odkloni?! Čemu potem pozivi v »Kmetovalce«, naj se vsak kmet vpiše v Kmetijsko družbo?

Ko je član glavnega odbora Jan vprašal večino, kako misli odškodovati člane njegove podružnice, ki v zmislu tega sklepa sedaj ne bodo mogli biti deležni uporabe skupnih strojev in t. d., je član večine glavnega odbora in sicer drugi podpredsednik odvrnil: »Denar pošljejo Kmetijski družbi, pa bodo dobili kmetijske stroje.«

Nadalje pravi glavni odbor v svoji vlogi na ministrstva, da nas osem odbornikov glavnega odbora, ki smo zato, da se odpro vrata Kmetijske družbe vsem kmetom, da nismo upravičeni se pritoževati, ker osebno naše pravice niso prikrajšane. Mi osebno ne zastopamo lastnih

interesov, ampak pravice vseh članov, in mi imamo interes, ali šteje Kmetijska družba sto tisoč članov in imamo sto tisoč naročnikov »Kmetovalca« ali pa samo 15 tisoč. (Odobravaje. »Tako je!« Burno ploskanje in pritrdjevanje.)

Imamo pritožbe z dežele, da daje Kmetijska družba potrebščine dražje svojim podružnicam, kakor pa privatnim trgovcem in zopet različnim podružnicam za različno ceno. Ali smem proti temu ugovarjati, če nisem osebno prizadet? Ali ne smem s tem na občni zbor?

Z ozirom na vse to, kar sem povedal, stavljam občnemu zboru tale vprašanja:

1. Ali je občni zbor s tem soglasen, da se njegovi soglasni sklepi kratkoma ne izvršujejo, četudi bi se lahko? (»Nikdar!« Dolgotrajno ploskanje.)

2. Ali stoji občni zbor na stališču, da mora ostati Kmetijska družba močna stanovska organizacija (»Da!«, »Tako je!«, »Res je!«), h kateri naj po možnosti pristopajo vsi slovenski kmetovalci, ki so neomadeževani, brez razlike kakršnegakoli prepričanja, kakor to delajo tudi drugi stanovi, delavci, obrtniki v svojih organizacijah? (»Tako je!« Viharno ploskanje.)

3. Ali je občni zbor mnenja, da naj ma Kmetijska družba omejeno število članov (»Nikakor ne!«) in da je to število odvisno od dobre ali slabe volje glavnega odbora?

Predlagam: Občni zbor skleni:

1. Poročilo predsednika se ne vzame na znanje. (»Nikakor ne!«)

2. Občni zbor ugotovi, da se njegov sklep od lanskega leta glede sklicanja občnega zbora ni izvršil. (»Tako je!« Številni klici: »Ni se izvršil!«)

3. Novo prijavljeni člani se niso obveznavali v zmislu pravil in se je neopravičeno zabranil vstop v Kmetijsko družbo in pristop na ta občni zbor velikemu številu neomadeževanih kmetovalcev, nad 2500. Radi tega se točka 4. dnevnega reda, to je volitev članov glavnega odbora stavi z dnevnega reda in se skliče izredni občni zbor še v letošnjem letu, takoj, ko bo glavni odbor ugotovil, kateri novoprijavljeni člani v zmislu § 4 niso kvalificirani za prave ude Kmetijske družbe, vse druge pa ima glavni odbor sprejeti. (Viharno ploskanje.)

Policijska na zborovanju

Predsednik Sancin nato hitro izvajanja dr. Milavca in navaja protiglasovanje.

V dvorano prikoraka četa 16 stražnikov pod poveljstvom g. Lotriča. Stražniki obstopijo predsedniško mizo, Petovar nato predlaga ob silnih protestih — konec debate. (»Ne, tako se ne damo! Ne pustimo tega nasilja!«)

Dr. Basaj, ki se je že preje javil k besedi, zahteva besedo. Ves čas je držal roko kvišku in dasi je sedel prav pred predsednikom, ga ta ni videl in mu ni hotel dati besede. Kot vihar kliče vsa dvorana: »Dr. Basaj naj govori!«

Predsednik prezre to zahtevo in daje Petovarjev predlog na glasovanje. Za predlog je glasovalo mnogo manj kot polovica delegatov, vendar je predsednik ugotovil, — da je predlog sprejet. Še potrudi se ni, da bi zahteval protiglasovanje in glasove preštel.

Opozicijo je tako postopanje predsednika zveltiralo. Prišla se je serija viharnih protestov, klicev in zahtev, naj govori dr. Basaj. Vsa dvorana kliče: »Prva točka še ni končana! Zahtevamo debato! Basaj ima besedo! V ozadju dvorane pade z okna šipa in se sesuje.

Inž. Lah pričenja čitati poročilo glavnega odbora v l. 1928. in predložitev računov za leto 1928. Ne sliši ga pa v splošnem hrupu nihče. Inž. Lah je prečital od vsega dolgega poročila le dva stavka, predsednik pa je nato kratkoma izjavil, da je poročilo sprejeto. Vse — brez debate, brez glasovanja.

„Volitve“

Predsednik odredi prehod k volitvam. Polovica dvorane pa še vedno vztraja, da še ni zaključena prva točka dnevnega reda.

Nekaj glasovnic je že padlo v žaro, ko je zopet izpraznilo in vrnejo glasovnice delegatom. Skrutinatorja Jan in Steblovnik nočeta k žari, češ, da občni zbor še ni prišel do volitev. Vzkliki: »Predsednik naj sestavi listo „komunistov“!« »Povejte, kdo je komunist!« »To niso nobene volitve!« Pri žari (veliki košari za papir) ostane nekaj časa le en sam skrutinator — Černe iz Šiške in pa uradnik Kmetijske družbe. Skrutinator Ažman, ki ga je predsednik imenoval mesto Jana, se pripravlja na opozicijo. V splošnem hrupu delegatje niti ne vedo, kdo je skrutinator.

Dr. Basaj: »Predlagam sledečo izjavo.«
Predsednik: Sancin: »Pozneje bo čas za to« (nemir, vzkliki: »Basaj naj govori!«)

Dr. Basaj čita med splošnim hrupom izjavo.

Izid „volitev“

Sancin: Otvorjam ponovno občni zbor in ugotavljam volivne rezultate. Iz Kranjske je bilo prisotnih 217 delegatov. Od teh je glasovalo 148. Lista Trček je dobila 144 glasov. Lista Strcin. — Dr. Basaj 4 glasove. Izvoljenic so bili Franc Trček, ravnatelj Zveze slov. zadrug, Ljubljana, Ivan Pucelj, Velike Lašče, Lovro Petovar, Ivanj-kovci, Anton Globevnik, Ivan Ažman, Hraše pri

SRAJCE ZA GOSPODE

cefir z dvema ovratnikoma 58 Din
modni cefir, najnovejši vzorci 70 Din
najfinjši jarjard in karo poplin . . . 120 Din
bele šifon 58 Din, najfinješe 78 Din
spalne, prvovrstne, kompletna velikost . 88 Din
spodnje hlače, I. gradl od 35 Din naprej
Prvovrstno blago! Lastni izdelki!
F. in I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 29.

Dne 8. septembra v Rajhenburgu:

Proglasitev cerkve Lurške Marije za baziliko. — Blagoslovitev novih orgel. Proslava 20 letnice Orla in Prosvetnega društva. — Cerkvni koncert pevskega društva »LJUBLJANA«.

Iz Ljubljane odhaja vlak ob 5 zj. Polovična vožnja dovoljena pod običajnimi pogoji.

Lescah. Iz Stajarske je bilo prisotnih 151 delegatov. Od teh je glasovalo 84 in sicer je dobila Kūhareva lista 73 glasov, Brenčičeva 10, 1 glas je bil neveljaven. »Izvoljenic« so bili: Štefan Kūhar, Pucenci, Andrej Zmave, Maribor, Martin Rožman, Artiše. Predsednik: »Konstatiram, da so imenovani kandidati izvoljeni in da predstavljajo lepo večino, kar je dokaz, da je bilo glasovanje pravilno.« Burni protesti: »Volitve so nepravilne! Takih volitev ne priznamo!«

Ugotovitve dr. Basaja

Dr. Basaj: Čita izjavo, ki je bila ponovno odobravana:

1. »Ugotavljam, da je predsednik kršil dnevni red, ker ni dal na glasovanje predloga dr. Milavca k prvi točki.

2. Da je predsednik zaključil debato, ne da bi ugotovil, kateri govorniki so bili še prijavljeni.

3. Da se k drugi in tretji točki sploh ni dovolila debata, da so se govorniki z rokami javljali. Ugotavljam, da je predsednik težko kršil pravico obnege zboru in so se volitve izvršile v skrajnem neredu in so se baš zbrane glasovnice zopet razdelile.«

Opozicija zapusti zborovanje

Po izjavi dr. Basaja, ki je bila sprejeta z viharim aplavzom, opozicija zapusti zborovanje. Prisotnih je le še kakih 80 delegatov, več kot 250 pa jih je odšlo iz dvorane. Kmalu za odhodom opozicije odide iz dvorane tudi policijska straža.

Govoril je nato še Ivan Pucelj iz Velikih Lašč, nakar se je g. Sincin poslovil od svojega mesta in ga odstopil novozvoljenemu predsedniku g. Trčku.

Novozvoljeni predsednik Terček zavzame nato svoje mesto in ima daljši govor na maloštevilne še prisotne delegate.

Petovar se zahvali Sincinu za vestno vršenje predsedniških funkcij.

Nato so bili sprejeti razni predlogi podružnic nakar predsednik ob 2 zaključil zborovanje.

Pridobivajte novih naročnikov!

Na srcu, ledvicah in pre-snovi bolujoči najdejo v zdravilišču
SLATINA RADENCI
svoje zdravje!

Od 1. septembra naprej znatno znižane cene! — Prospekt se pošlje na zahtevo!

Silvester Škerl:

Vizija

Kaj mi drhtite, opojno dehtite, rdeči tulipani; kaj klenkate spokojno ko zvonovi večerni, spomini nemirni? Obraz svoj spremenjate blago; ihtenje pozvanja ko sveto čiščenje in zgubljanje v mraku.

Oči, kaj vam kažejo veke spuščene? Podobe ledene in slike vodene in romanje, romanje? — Čudesa telesa koprenastega, lijočega, prelivajočega se venomer kakor reka v obzoru morja?

Obledeli ste, s prahom in velim cvetjem obsuli se, zapeljivi nagajivi dobitljivi spomini. Zakesneli ste, s težko votlino in votlo težino odeli se, varljivi minljivi ljubeznivi spomini.

Tuga čez vas svojo senco pregrinja, na usehlo življenje me samo praznosta spominja. Ugasnilo v meni je koprnjenje...

Iz oči se oko mi v večer je odprlo; mrak svojega dne je uzrlo in utihnilo. Kakor pod mrakom domovi človeški, hramovi človeški zapirajo duri, prižigajo luči, se v meni odprlo, je v meni prižgalo se.

In kakor se zbira družina k večernemu obedu, se zbirajo v meni koraki po sledu izhojenem, žalostno vdolbenem sredi dna.

Slutnje so umrle, želje so umrle in misli so umrle.

Le prve in zadnje besede, le prve in zadnje, povéde še moja sanja na pot. Zakaj daleč oddal je planina, odkoder se širi jasmina, odkoder se širi globlino okrog. Težavna in bridka in s trnjem obrasla je pot... daleč oddal...

O božja prevdarnost, sprejmi nazaj plašč in meč in oklep in iskrega konja svetega Jurja.

Rimske izkopnine pri Brežicah

Profesor arheologije in stare zgodovine na ljubljanski univerzi dr. Balduin Saria, ki je znan po svojih uspešnih izkopavanjih na razvalinah pozno-antičnega mesta Stobija pri Grackem v Južni Srbiji, je pričel sedaj s sistematičnim raziskavanjem naših spomenikov antične kulturne dobe. — Začel je lani z izkopavanjem rimskih zgradb pred bivšim dominikanskim samostanom, sedaj Mestnim muzejem v Ptuj, letos pa je zastavil lopato na drugi važni točki, okrog katere se je osredotočala rimska kultura v Sloveniji, na vzhodnem robu Drnovskega polja med Krškimi in Brežicami, kjer vspetina pri Malenci na desnem bregu Krke, nasproti Krški vasi, že s polja okrog Krške vasi opazovana, večjemu očesu izdaja, da se na njeni planoti in posebno v njenem značilno obrisanem robu krije stara utrdba. Pa tudi njeno ime, Gradišče, opozarja na to. Dejstvo je bilo arheologom že od nekdaj znano, a kljub temu da so razkopali gomile v njeni bližini (Pečnik) in začeli raziskavati rimsko grobišče pri Mrzlavi vasi (Mantuani), se vseeno doslej ni nihče potrudil, da preišče tako pogosto opaženo in z raznimi domnevmi razlagano točko. Profesor Saria je sedaj pričel s kopanjem, preiskal predvsem rob planote ter ugotovil v njem v cellem obsegu ohranjenost utrdbe ozidje iz treh dob. Prva utrdba predstavlja prazgodovinski napis iz glin, ojačen s kamni, znesenimi skup iz okolice. Na to podlago je rimska doba, najbrž da zavaruje deželo od pritiska Germanov, postavila zidano utrdbo, ki kaže mestoma prav lepo skladno zid; od krone ozidja sta se ohranila tudi dva kamnita zidna zobca (cine). Na podrtju te prve rimske utrdbe je bila v poznorimski dobi postavljena druga, obstoječa iz zidu, ojačenega precej na gosto s štirioglatimi stolpi. Zidava te utrdbe je izvršena s porabo raznih ostankov starejših rimskih stavb in spomenikov, med katerimi so posebno važni ostanki napisov, predvsem dveh, ki sta prav dobro ohranjena. Ugotovljena so tudi glavna vrata, ki so vodila v trdnjavo skozi ozidje na južni strani in so bila flankirana od dveh štirioglatih stolpov. Ker je cela planota obdelana, za enkrat ni mogoče preiskati ozemlja, ki ga to zidovje oklepa,

izvršil pa bo profesor Saria to še letos v jeseni in prihodnje leto.

Te vrste preiskovanja niso malega pomena za domačo zgodovino, ker se njih rezultati vežejo z najdbami v sosednih deželah, posebno z zanimivimi izkopavanji iz poznorimske dobe, ki jih vodi profesor dunajske univerze Rudolf Egger na griču Huem pri Bistrici južno od Spittalla. Ker so bile to zadnje rimske trdnjave, ki so se v sistematično zasnovani obrambni črti vrstile skozi našo domovino in njene sosednje dežele, koder so vodila pota v Italijo prodirajoče mlade srednjeveške narode, je njih sistematično in kolikor se da popolno raziskanje velike važnosti za pojasnitev naše najstarejše narodne zgodovine in že sedaj profesor Egger upa, da se bodo njegovi in drugih v ti smeri delujočih učenjakov rezultati strnili z izsledki naših zgodovinarjev najstarejše dobe, posebno Ludmila Hauptmanna, v strnjeno sliko. Prav zato je pozdraviti, da so se tudi v Sloveniji končno pričela raziskovalna dela, ki se vežejo z deli v sosednjih deželah, kajti le v velikih zvezah je od teh na videz tako skromnih, a v svojih daljših rezultatih zgodovinsko tako važnih najdb mogoče pričakovati trdnih in za spoznanje naše preteklosti plodovitih sklepov.

Kakor smo se mogli prepričati pri obisku Gradišča pri Malenci, je služilo to gradišče od nekdaj soseskam kot neke vrste lahko izrabljiv kamenolom. Se danes je tendenca okoličanov, da bi se čim bolj okoristili z izkopanimi zidanimi. Opozorjamo merodajne oblasti in ljudi same na to, da s tem škodujejo znanosti in da je radi splošnega interesa izrabljanje takih in te razvaline nedopustno, ker česar sodobna znanost še ni mogla izkoristiti, smemo pričakovati, da bo še dobro služilo znanosti bodočih generacij, katere bodo razpolagale mogoče z boljšimi sredstvi in še podrobnejšim znanjem kot sedanja.

Motociklistična nesreča

Cerklje ob Krki, 4. sept.

V naši vasi se pri Simončičevi hiši skoraj pravokotno križata državna cesta Zagreb-Ljubljana in okrajna cesta Krško-Buševčava. In na tem križišču bi kmalu v nedeljo, 1. septembra, zgubil svoje življenje 19 letni Ludovik Pavlovič, ki je peljal okrog poldne s parom

Razstava cerkvenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa v škofijski palači v Ljubljani. Odprta je do ponedeljka, 9. septembra vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6.

konj svojega očeta Valentina na krški kolo-dvor, da je obiskal velesejem ter se tudi obnem udeležil z drugimi Cerkijanci poučne ekskurzije na Gorenjsko. Ko se je sinko Ludvik vračal okrog 3 po okrajni cesti proti domu, ni mogel pravočasno opaziti motociklista, ki je z veliko brzino pridrvel po državni cesti od Župečevasi. Bliskoma se zadeneta obe vozili, konji se splašijo ter vlečejo nesrečnega dečka več metrov proti cerkljanskemu mostu, kjer jih je s težavo ustavil Budičev hlapec Iv. Golobič iz Dol. Pirošice. Ludvik je dobil znatno zevajočo rano na čelu ter na obeh rokav. Farrowški hlapec Jože ga je hitro odvedel k desinf. g. Alojziju Jakliču, ki mu je za prvo silo očistil rane in jih obvezal. Mlajša dva brata ponesrečenega Ludovika, Valentin in Jože, sta se ravno takrat vračala od popoldanske službe božje, ter sta pač imela žalostno nalogo, da sta ranjenega brata spravila z domačimi konji, ki so se med tem že umirili, domov v Buševčavo. Poškodbe so sicer hude, vendar je upanje, da je fant izven vsake nevarnosti, če le ne nastanejo kake komplikacije. Lahko si mislite očetovo prestrašeno, ko je šele čez tri dni zvedel na vlaku, vračajoč se s poučnega izleta, o ponesrečbi dragega prvorojenca.

Pa tudi motociklist in njegov spremljevalec sta dobila znatne poškodbe, a sta bila vendar še toliko junaška, da sta s pomočjo vaščanov popravila poškodbo, a nista nadaljevala vožnje v Ljubljano, ampak se proti večeru kislili in raztrganih obrazov vrnila v Zagreb. Pri tej priliki moramo ostro grajati grdo razvado ali morda bolj hudobnost nekaterih avtomobilistov in motociklistov, ki silno dirjajo skozi velike strnjene poljske vasi ter se ne držijo predpisov hitrosti 15 km na uro.

Dve nesreči v Murški Soboti

Murska Sobota, 4. septembra.

Včeraj sta se v M. Soboti zgodili dve večji nesreči. Krog poldne se je podala 68 letna Eva Krčmar, ki že nekaj dni sem boleha, iz hiše ven. Na stopnicah pred hišo ji je postalo v hipu slabo, v glavi se ji je zavrtelo in je tako nesrečno padla, da si je prebila čelo, nosno kost in je dobila tudi po ostalem telesu večje in manjše poškodbe. Obležala je nezvestna. Na dobro srečo je bila v bližini hiše Marija, ki je slišala silni udarec in materin vzklik ter ji takoj pritekla na pomoč. Takoj nato je bil poklican k ponesrečeni starki primarij bolnice, dr. Skvilec, ki ji je nudil prvo pomoč in urenil vse potrebno glede nadaljne nege. — Včeraj ponoči se je zgodila še večja nesreča. Krog 22. ure je zadonel v noč grozen krik: »Jojo, Jojo! Jezus! Jezus!« V trenutku je privrelo od vseh strani vse polno ljudi in so hiteli proti župnišču. Na cesti pred župniščem se jim je nudil žalosten prizor: prevrnjen voz, zraven njega tovrni avto, pod vozom starejši mož, ki je obupno ječal. Zgodila se je nesreča. Voz je bil obložen z dolgim borovjem. Ravno v trenutku, ko so konji zavili med vrata in je dolgo borovje zaprla vso cesto, je privozil avto in se je s tako silo zaletel v voz, da ga je prevrnil. Na njem sta sedela posestnik Jožef Zalka in žena. Ta je na dobro srečo odskočila in je dobila le lažje udarce, mož pa je prišel pod borovje. Ko so ga s težavo izvlekli, je nudil žalostno sliko. Borovje mu je zmečkalo levo nogo, na desni pa mu je izrgalo velik kos mesa, tako da se je videla kost. Dobil pa je nesrečnež tudi po ostalem delu telesa močne udarce. Takoj so ga spravili v bolnico. Ali je zakrivil nesrečo šofer bo dognala preiskava.

Tvrdba **JULIO MEINL** uvoz kave in čaja, priredi v svoji podružnici SELENBURGOVA ULICA 3 dne 5./IX. poskušnjo kakao-a — 6./IX. poskušnjo kuhane čokolade in 7./IX. poskušnjo kave, na katero Vas vlijudno vabi.

Drgetajočo, prepadeno, pekočo godbo poslušaj uho.

Vse mrtve, vse žive, vse bodoče ljudi v eni sami ravni samotno, strahotno viseče mi gleda oko.

Orjaška skupina se v ritmu premika.

Pred njo, siva senca, Izkustvo hodi. Pred njo, siva baklja, Izkustvo blodi, utrujeno, večnega solnce neuko, opotekaje se.

Teman oblak nad morjem valujočim plava in solnce z blede senco se ogrinja.

Postava siva ustavi svoj korak. Vsak človek strahoma se ustavi. In ta trenutek se ozre postava, popolnoma obrne svoje lice v lice množice in utone.

Zaorje krik skoz gluho vso širino, nadzemsko to tišino reže kakor smrtna rana. Poslana zadnja kletev je ljudi.

Ta hip se oblak razpusti in solnce svojo luč na dvoje razdeli.

In noč prekrije levico.

In svetloba objame desnico.

Divja, surova, zlobna se gneti truma v temi. Brez uma, brez razsodka, brez poguma se vali, vekomaj zavržena.

Razpuščen lasje, konopljasti, smolasti, se palijo. Ko snop nešteti živih plamenov se dviga peklenški požar. Tuli in tone, lomi in celi, škriplje in tiplje, joka in obupuje za zmerom.

Slepe oči, izbuljene oči, križem oči, za vse dni brez konca...

Slabí se mi vid, omaguje srce in vsaka sila v meni ugaša.

Zakrtilim z rokama, težka omama mi mrači razum, mi jemlje pogum, mi zapira oči.

Kateri krilatec mi je čelo pogladil, lice pobožal, usnice s svežino napojil?

Trudne so mi oči, a sladko mi je srce, od neslutnega krepčila maziljeno, od sijajnega plašča zasenčeno.

Kateri glas šepeta, trepeti, opléta me ko luč nebeška? Kateri glas razliva svojo blagost v moje rane ko hladilo in zdravilo?

O, blagoslovljen mi bodi, zahvaljen iz dna.

>O siromak modrijan, odpri svoje trudne oči.<

Kdo si ti, ki tako govoriš, ki tako gostoliš kot nekdanj, ah v daljnem sveti?

Da vate pogledam, da vate uprem te oskrnjene, očiščene ranjene svoje oči?

Kdo si ti?

>Jaz sem.<

Ti? O čudež. O veliki čudež nebes.

Ne beži mi, ne zgini mi, ne zgubi se mi.

Ostani, za zmerom ostani pred mojimi slepimi očmi, za zmirom ohrani svoj glas v mojem srcu, za zmirom mi daj svoj obraz, da ga tipam z rokami.

Prebudil sem se.

Asiški Francišek kraj mene kleči in me verjeti, živeti uči.

Ptice jutranjice, ptice večerne, grlice, slavčki, škrljančki in jančki oblaki na nebi.

Pesmi jutranjice in pesmi večerne, mirne, nemirne, a vse udane in verne.

Sanje jutranjice, sanje večerne, mirne, nemirne, a vse udane in verne.

Želje jutranjice in želje večerne, mirne, nemirne, a vse udane in verne.

Prebudil sem se.

Asiški Francišek kraj mene sedi in me verjeti, živeti uči.

Krojčarji, ako želite imeti dober in močan, deren kraj (krojne akademije A. Darroux, Paris), obiščite Večerni prikrjevalni tečaj od 7—9 zv., ki prične 9. sept. t. l. — Sušnik, Ljubljana, Selenburgova ul. 1.

Nace Jakopin in lov. pred poroto

Novo mesto, 5. sept.

Danes je za novomeško poroto zelo zanimiv dan. Na zatožni klopi sede znani dolenski Čruga Nace Jakopin in njegovi štirje tovariši Kolenc Franc, Mali Martin, Mali Avgust ter Vrhovšek Jancz.

Razpravi, ki bo trajala danes in jutri ves dan, predseduje predsednik okrožnega sodišča g. dr. Božidar Romih, kot prisednika pa sodeluje g. sodnika Durini in Hočevar, zapisnikar je g. Pureber, obtožbo pa zastopa državni pravdnik g. Barle. Zagovorniki obtožencev so g. dr. Režek, dr. Gros, dr. Zupančič, dr. Ivanetič in kazenski zagovornik Pečar.

Porotna razprava se je začela ob devetih in je porotna dvorana večinoma ves čas zasedena.

Delovanje Jakopinove tolpe

Pisana tatinska družba je obtožena kar 17 raznih vlovov in osem ropov. Skupno je obtožena petorica nakradla v kratkem času štirih mesecev za 48.971 Din gotovine in razno blago. Svoje delovanje je tatinska družba začela letos meseca februarja. Tedaj je bilo v okolici St. Vida pri Stični izvršenih več tatvin, katerih so se udeležili Nace in Tone Jakopin ter Franc Kolenc. Orožniki so to trojico aretirali 19. marca in odvedli v sodne zapore v Višnjo goro. Iz zapora pa so pobegnili že po treh dneh, se potikali okrog ter povsod kradli in ropali. Tone Jakopin se je tega življenja kmalu naveličal in se je že dober teden po begu iz zapora sam javil oblastem. Njegova starjša tovariša pa sta šele sedaj začela pravo rokovanjsko življenje. V svojo družbo sta pritegnila še tri enakovredne tovariše, oba Malija in Vrhovška. Izvršili so celo vrsto večjih in manjših vlovov in ropov. Kmetje na Dolenskem so se splošno začeli bati za svoje imetje. Prebivalstvo je bilo tudi v strahu za življenje. Ime Naceta Jakopina je kmalu zaslovelo po vsej Sloveniji.

Vlomilska tolpa pa ni znala le krasti in ropati, ampak se je znala tudi dobro skrivati. Saj so jim bili noč in dan za petami orožniki, toda dolgo brez uspeha. Jakopinova družba se je vselej naglo pojavi, izvršila svoj posel in izginita brez sledu. Med kmetiskim prebivalstvom je imela mnogo prijateljev in pomagačev, ki so deloma iz strahu ali iz kakršnekoli koristi prekrivali zločince ter jim dajali tudi informacije, kje bi se dalo še kaj ukrasti. Vsi vloni in ropi so bili izvršeni ponoči ter navadno grozili z revolverji. Roparji so obiskali zlasti mnogo zidanic in nakradli cele zaloge vina. Kradli so tudi meso, slanino, jajca, česar so poleg obleke največ nakradli. V splošnem pa vlomilci niso nikjer izbirali, odnesli so vse, kar jim je prišlo pod roko. Ciste gotovine so odnesli raznim ljudem okrog 20.000 dinarjev. Ako se je nočnim obiskovalcem kdorkoli postavil v bran ali če jih je sploh kdo presenetil, kar pa se je zgodilo le redkokdaj, so vsakemu grozili z orožjem in ga tako ustrašovali, da jih ni več oviral pri delovanju. Največkrat so vlomili skozi podstrešje in navadno je kdo izmed njih stražil zunaj.

V noči 8. aprila so n. pr. vdrl v podstrešje pri Francetu Pevcu v Gorenji vasi. Hišni gospodar se je od ropata zbudil ter stopil v podstrešje, kaj se godi zgoraj. Izpod podstrešja pa je tedaj skočila črna postava ter ga potisnila nazaj v hišo. Za gospodarjem sta stopila v sobo dva moška, tiščala vrata in zahtevala denar. Med tem se je pod oknom oglasil tretji in ustrelil skozi okno. Streljalo pa sta tudi oba druga v hiši.

Dramatična je bila aretacija posameznih vlomilcev. Jakopina so, kakor znano, aretirali v vlaknu na Zidanem mostu. Kolenca pa so vjeli kmetje sami. Prišel je namreč 12. maja v neko gostilno v Mirni in si tam privoščil krepek zajtrk. Nato pa je odšel v drugo gostilno, kjer je naročil vina. Ko je videl, da ga domači sumljivo gledajo in da so ga najbrž spoznali, je brzo zapustil gostilno in jo jadorno popihal proti Sv. Križu. Med tem pa se je že zbralo nekoliko pogumnih mož, ki so ga končno dohiteli in zgrabili. Kolenc je sicer hipoma potegnil repetirno pištolo, katero pa so mu moške iztrgali. Nato so ga odpeljali v zapore.

Po aretaciji je Nace Jakopin priznal vse vlome in rope in izdal tudi svoje sokrivce. Tako so prišli pravici v roke tudi Vrhovšek in oba Malija ter oddaljeni pomagači Matevž Rogelj, Franciška in Jožefa Rogelj ter Helena in Ivana Mali, kateri so svojo zasluženost kazni že prejeli pred rednim okrožnim sodiščem v Novem mestu. Nace Jakopin je največji v družbi petorice. Je krepko zračen, ponosno zravn, visokega čela, čedno obločen.

Franc Kolenc je za glavo manjši od Jakopina. Je bolj zanemaran, ima divje zmršene lase, govori pa v nasprotju z Jakopinom silno korajžno. Oba Malija sta majhne postave in se izgovarjata, da sta bila od prvih dveh zapeljana.

Vrhovšek je zadnji od petorice ter je le deloma sodeloval.

Zasliševanje obtožencev

Obtožnica obsega 36 s strojem pisanih strani. Po prečitani obtožnici je trajalo zasliševanje petih obtožencev ves dopoldan.

Predsednik: »Jakopin, je vse res tako?« — Jakopin: »Ne, čisto tako pa ni! Jaz povem čisto po pravici.« — Avgust Mali pripoveduje sodišču, da je bil nagovorjen in da je žrtve ostalih. — Predsednik: »No, pa jih je dosti stalo, da so Vas nagovorili.« — Mali molči. — Predsednik je nato navedel posamezne slučaje in vprašal potem obtožence, če je točno in če so res tako in toliko pokradli, kot trdi obtožnica. — Jakopin: »Nemara je res!« — Kolenc: »Najbrž je bilo tako.« — Ostali trije molče. — Predsednik: Pri Verbiču na Kremenjaku ste bili dvakrat v zidnici? — Kolenc: »Ne, jaz sem bil enkrat.« — Predsednik: »Pa 30 litrov vina ste vzeli?« — Kolenc: »Ne, toliko ne. Manj.« — Predsednik: »Ključ od vrat ste odnesli?« — Oba: »Ne, tega pa ne!« — Predsednik vpraša Matija: »No, koliko ste vzeli vina?« — Mali: »Jaz sem ga spil dva kozarca.«

Predsednik: »Iz shrambe Franceta Kosa ste odnesli 14 klobas, gnat, in z mastjo nabasan želedec. Ko so imeli že vso robo pripravljeno pod oknom, pa jim je Martin Mali, ki se je jezil, da so premalo dobili, pokazal na kaščo, češ da bi imeli obiskati še kaščo. Dne 30. mace sta prišla Jakopin in Kolenc skozi okno v hišo Alojzije Perk. Vzela sta jedilno orodje, zalogo kruha, mast, jajca in drugo. Ste vzeli to? Vse?« — Jakopin: »Vse ne, samo jedilnega orodja ne.« — Predsednik: »Dne 31. marca sta bila oba vlomila že na Malem Sirmiku v hiši Martina Zonte. Kakor se vidi, ste šli vsak večer na lov.« — Predsednik navede nato celo vrsto nakradenega blaga. Obtoženci vse priznajo. — Predsednik: »Kdo je prvi vdrl v hišo?« — Jakopin: »Jaz!« — Predsednik: »Dne 8. aprila ste vlomili v Gorenji vasi pri Mokronogu, topot vsi štirje. No, sedaj ste že korajžo dobili. Navadili ste se in tudi vidva sta stopila v akcijo, Jakopin in Kolenc sta se splazila noter,

oba Malija sta pa stala spodaj. Je tako, kaj?« — Martin Mali trdi, da se ni dotaknil nobene stvari. Sploh je zagovor obtožencev, zlasti Malijev silno dramatičen ter zbujajo pri številni publiki ponovno smeh. — Predsednik: »Oborožen je bil le Jakopin?« — Jakopin: »Tudi ona dva sta imela orožje.« — Mali: »Ampak moj revolver je bil suh in pokvarjen, nisem mogel streljati z njim.« — Predsednik: »Toda ljudje so se ga vendar bali, če ste grozili z njim.« — Mali: »Saj nisem nikomur grozil.«

Predsednik: »Pojdimo dalje! Še tisto noč ste bili v hramu Janeza Peneta na Vrhku! in naštevate celih pet minut različno nakradeno blago.« — Jakopin: »Minut sodnik, midva tega nisva nič vzela.« — Martin Mali: »Eno lopato sem vzel in nesel domov.« — Predsednik: »Potem sta šla Jakopin in Kolenc zopet sama na rop. Med drugim sta na Veliki Gobi pri Francetu Slabiču vzela tudi kup obleke, rožni venec in mašne bukvice. No, tega sta bila pa res hudo potrebna. Vrhovšek, sedaj pa vi! Z Jakopinom sta pri Francetu Glihi na kašči kradla. Se vama je izplačalo. Še 900 Din gotovine ste dobili, kaj?« — Vrhovšek: »Sva jo, pa so bili bankovci strgani in zmečkani.«

Opoldne se je razprava prekinila do štirih popoldne.

Kaj povedo priče?

Po umoru se je nadaljevalo zasliševanje prič, izjav, katerih odseva vsa zlobnost zločinske družbe in Jakopina samega.

Gliha Franc, ali ste hudo prizadeti? vpraša predsednik. — »Seveda sem, ves denar so mi pobrali, 9000 Din, ob vse sem.« — »Glejte, kako ste nerodni. Zakaj hranite denar doma; če ga boste še kdaj toliko imeli, kar brž ga nesite v hranilnico, da taki tiči ne pridejo zraven.«

Debevec Tone iz Sinjske gore pri Mokronogu med pričevanjem vsak čas vzroji in hoče skočiti na Jakopina. Pripoveduje, kako je takrat pokalo okoli hiše.

»Če bi koga dobil, bi ga bil strl, tako sem bil jezen,« pravi. — Predsednik mu vrne z mize zlato uro, ki mu jo ukradel Jakopin, toda mož je še nadalje hud in se srdi na Jakopina: »Kje imaš veržico?« — »Ne vem.« — »Kaj ne boš vedel, hudič, in komaj ga dva paznika obdržita, da ne skoči razkačen v Jakopina.« — »Ste že opravili,« reče predsednik. — »Ob glavo ga obsodite tega falot!« — »Tako gladko pa to ne gre, obesiti smemo le tiste, ki ubijajo.« — »Pa še bo, če ga ne boste. Ko bo prost, bo nadaljeval svoje zločinsko delo. Le na smrt ga dajte, drugače ne bo nič.«

Musar Alojziji so roparji odnesli večjo zalogo cigar, cigaret in tobaka.

Zena pripoveduje, kako so ponoči prišli k njej roparji in ji izropali predale v trgovini. Eden je ves čas svetil z električno lučjo v obraz, da ni mogla nikogar spoznati. — »So kaj govorili?« — »Eden je venomer vpil: »Hitro, hitro, ker se še dela dan!« — Zena pobere na predsednikov migljaj z mize ukradene cigare, toda velikoj jih je manjkalo. — »Kje pa imaš še druge,« falot, se obrne do Jakopina. Jakopin skomizgne z rameni, žena pa hoče od jeze skočiti v njega.

Druga priča spet vprašuje za ukradenimi klobasami, mesom, gnatjo, a Jakopin molči.

Predsednik: »Snedli so jih, saj jih niso zato ukradli, da bi jih gledali.«

Vdovč Marija pripoveduje, da so jo obiskali trije vlomilci, ki so najprej ubili šipo in skočili noter, ko je ona še spala. Eden je ves čas z revolverjem grozil in zahteval denar. Ona mu je dejala, naj ji da obleko, da se najprej obleče, kar je Jakopin tudi storil, toda revolverja ni obrnil proč, dokler mu ni izročila vsega denarja, potem pa se ji je ropar smejal in se norčeval:

»To ste neumni, ko tako delate! Glejte, jaz pa lahko živim; vi se trudite in šparate, drugi pa bodo imeli kaj od tega. Mar bi sami zapravili, tako bom pa jaz. Če boš orožnikom naznanila, pridem nazaj in te ustrelim.«

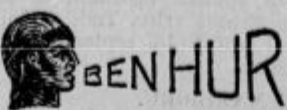
Rebolj Pavel, kateremu je Jakopin pobral vso obleko, živahno pripoveduje, kako ga je obiskal vlomilec. Spal je na peči. Zbudil ga je ropot, nakar je zavpil: »Stojte! Jakopin pa je ustrelil z revolverjem in obenem zavpil: »Miruj, če hočeš sebi dobro!« Potem mu je ponudil ropar ukradenega vina, ki ga je že prej sam pil: »Le pij ga, saj jutri ga ne boš. Je hudič preveč skop, da bi ti ga dal.« Pri tem je mislil na Reboljevega gospodarja. Musterja Vida so roparji tudi dejansko napadli s palicami. Vsi hkrati so toliko po njem, po glavi in obrazu. Ubrani se je roparje s tem, da je zbežal v spodnji obleki k sosedu.

Od Musarja so šli roparji še isto noč na nadaljnje delo. Vdrl so v hišo gluhega Alojza Semeta, ga zbudili in mu grozili z revolverjem. Pri njem so pobrali 7000 Din in nekaj srebrnega denarja in uro z veržico ter vse odnesli. Gluhi Seme živahno pripoveduje, kako so mu vsi tri roparji hkrati nastavljali revolversko cev na glavo ter ga z grožnjami prisilili, da je pokazal, kje ima shranjen denar.

S tem je bilo zasliševanje prič končano. Obtoženci svoja dejanja večinoma priznavajo, le zgovarjajo se drug na drugega. Vsi pa so si edini v tem, da je vsega kriv Jakopin. Mali Avgust celo pripoveduje, kako jih je Jakopin nagovarjal, da bi šli čez mejo v Avstrijo, kjer so bogati kmetje, in bi se s plenom vrnili domov.

Predsednik nato prečita kazensko listo obtožencev. Jakopin Ignac je bil rojen l. 1906 v Bukovici in je bil lani decembra prvič kaznovan radi tatvine na tri mesece zapora. Kolenc Franc je bil rojen l. 1908 v Trbovljah. Njegova pisana tatinska zgodovina se začneja že l. 1921, ko je bil večkrat zaprt do mesec dni. Že kot otrok je bil radi male tatvine l. 1917 obsojen na pet dni zapora. Mali Martin, rojen 1864 v Dolnjem Grčarju, je edini, ki do sedaj še ni bil nikdar kaznovan. Njegov sin Mali Avgust je bil rojen 1897 v Družinski vasi in ima za seboj bolj pozno zgodovino. Že l. 1921 je bil prvič kaznovan. Pozneje se je potepal po svetu ter je bil prišel l. 1927 v prisilno delavnico. Po vrnitvi je vršil tavnino za tatvino. Vrhovšek Jancz, rojen l. 1887 na Okrogju, je dobil l. 1902 prvič teden zapora. Potem pa še večkrat kak teden radi manjših tatvin.

Občne poročajo o posameznih obtožencih: Kolenc je bil skozi in skozi na slabem glasu ter tatvini podvržen človek. Isto spridevalo je dala občina Jakopinu. Mali in vsa družina pa je znana kot delomirna. Ko so prečitali še nekatere druge sodne spise, je predsednik današnjo razpravo zaključil.

Gustav Nusser & Sohn, Wien VII., Richtig, 10

britvice iz srebro-jekla so ostrejšje kot britve Preprodajalci naj se obrnejo na

Fantje med seboj

Tomačevo, 5. septembra.

Pravijo, da bi bilo v naši vasi neznansko dolgočasno, če bi ne bilo dogodkov. Ako bi se dogodki nekako sami od sebe ne dogajali, bi nemara kazalo ustanoviti posebno društvo za dogajanje dogodkov. To je lepo rečeno in naj bi se društvo kar tako imenovalo.

Kaj sta imela Karol in Jože med seboj, o tem se nič ne ve. Mlada sta še oba in mladi fantje na deželi imajo navadno vedno kaj med seboj. Jože je hlapec, Karol pa tovarniški delavec. Dne 4. t. m. okoli pol ene se je Karol peljal s kolesom mimo hiše Jožetovega gospodarja. Nenadoma plane Jože izza vogala pred Karla in zakliče: »Stoj!« Karol je pobledel in omahnil s kolesa.

»Kaj hočeš od mene?« je zajecjal.

»Nekaj se bova pomenila. O tistem, veš?«

Karol je že vedel, kaj je »tisto« in »tisto« ni utegnilo biti nič prijetnega, zakaj Karol je pričel iskati priliko, da bi se nasprotniku izmuznil. »Nikomur ne pojdeš, preden ne obračunava!« je ukazal Jože in preteče dvignil palčko, ki jo je držal v roki. Istočasno je zgrabil za Karlovo kolo. »Dobro, pa se zmeniva! Čakaj, da prislonim kolo tja-le k zidu!« se je odločil Karol. Prislonil je kolo k zidu, nato pa jo ucvrl, kar so ga noge nesle, proti domu.

»He, čakaj, strahopetec! Ko prideš po kolo, bova obračunala!« je grozil Jože za bežečim Karolom.

Popoldne sta bila v Tomačevem orožnika na službenem obhodu.

»S kolo me je hotel napasti, kolo mi je vzel,« je ogorčeno poročal Karol orožnikoma. Izkušeni stražmojster je vse lepo vestno zapisal, nato pa se odpravil s tovarišem k »hudemu« Jožetu.

»Kje imaš tisti kol, s katerim si počakal Karla?« je terjal strogi mož postave.

»Kol?« se je začudil Jože. »Tale palčko sem imel v roki ne pa kol.«

»Orožnik je vzel palčko kot »corpus delictic.«

»Kje je kolo, ki si mu ga vzel?« je zahteval stražmojster dalje.

»V hlevu ga imam. Ampak mu ga nisem hotel vzeti, le spravil sem ga, ker ga je sam pustil in zbežal. Če bi ne bil kolesa spravil jaz, bi ga bil kdo drugi pobral, a Karol bi ga potem najbrže ne videl več. Kriv bi bil pa le jaz,« se je zagovarjal Jože.

Konec je bil potem ta, da je Karol dobil svoje kolo nazaj. Posledic menda ne bo, ker do dejanskega spopada ni bilo prišlo, ker ima Karol jako urne noge.

»Motorju bencina, Karlu pa strahu in težko je reči, kdo bi bil urnejši,« je rekel neki hudomušnež, ko je dogodek raznesel po vasi.

Koledar

Petek, 6. septembra: Caharija; Peregrin.

Šolske vesti

★ Na II. drž. realno gimnazijo v Ljubljani, Poljanska cesta, se bodo morale vpisati po odloku ministrstva prosvete, SNbr. 29.117 z dne 21. avgusta 1929 vse učence v Ljubljani, ki hočejo obiskovati državno realno gimnazijo; izvezete so torej le one, ki obiskujejo mestno žensko realno gimnazijo, realne razrede na realki in I. državno humanistično gimnazijo. Vse učence, ki hočejo obiskovati realno gimnazijo, naj se torej vpišejo pri ravnateljstvu II. državne realne gimnazije na Poljanski cesti, v I. razred v sredo, 11. t. m. dopoldne, v ostale razrede v četrtek, 12. t. m. dopoldne. Tem zadnjim niso potrebne odhodnice z dosedanjih zavodov. — Ravnateljstvo.

★ Drž. realna gimnazija v Murski Soboti. Vpisovanje učencev v I. razred bo 11. septembra, v II. do IV. razred pa 12. septembra. Vsa ostala pojasnila bodo objavljena na črni deski. — Ravnateljstvo.

★ Na drž. realki v Mariboru se vrši vpisovanje za nove učence od I. do VII. razreda dne 11. in 12. septembra od 9. do 11. za učence pa, ki so že posekali tukajšnjo realko, dne 13. septembra od 9. do 11. Prva skupna služba božja je v nedeljo 15. sept. ob 8 v stolni cerkvi, po sv. maši pa se razglasi v razredih na realki začasni urnik.

★ Meščanska šola v Brežicah. Vpisovanje učencev(en) v vse razrede drž. deške mešč. šole v Brežicah se vrši v torek dne 10. t. m. od 8 do 12 dopoldne. V ponedeljek dne 16. t. m. ob 8 je otvoritvena služba božja, v torek 17. pa reden pouk. — Ravnateljstvo.

★ Kmetijsko gospodinjstva šola v Kranju razpisuje 6 mesečni tečaj za ona dekleta, ki se žele seznaniti z vsemi vednostmi, ki spadajo v področje gospodinjstva na kmetih. Tečaj se prične 15. oktobra 1929 in zaključijo 15. aprila 1930. Pouk, ki se vrši v zavodu Vincencijeve družbe, vodijo č. šolske sestre v zvezi s strokovnimi učitelji. Učni načrt obsega sledeče predmete: Verouk, računstvo, knjigovodstvo, spise, vrtnarstvo, sadjarstvo, mlekarstvo, zdravstvo, vzgojslovje, hranošlovje ter nauk o obleki in stanovanju. V praktičnem se vadilo kuhanja, šivanja, ravnanja z obleko in perilom, urejanja hišnih prostorov vrtnarstva, konzerviranja sadja in zelenjave, posnemanja mleka, izdelave presnega masla in domačega sira. Oskrbovalnina znaša mesečno 500 Din. Sprejemajo se učence, ki so dovršile osnovno šolo in izpolnile 16. leto. S seboj v zavod naj prinese potrebne obleke za nedelje in delavnice, potrebno obutev, oede, 4 rjuhe, 2 prevleki za blazino, 4 brisače, 4 serviette, par belih kuhinjskih predpasnikov in ostalega perila kar in koliko se rabi za dobo šestih mesecev. Dekleta, ki se po navedenih točkah odločijo vstopiti v tukajšnjo kmetijsko gospodinjstvo šolo, naj predložijo: krstni in domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo in obvezno pismo staršev ali njih namestnikov, da poravnajo stroške šolanja. — Vodstvo kmet. gosp. šole v Kranju.

Druge vesti

★ Umrl je včeraj ob pol 11 dopoldne v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu gosp. Janež Sever, kaplan v p. v starosti 54 let. Dan pogreba se bo naknadno objavil. Svetila mu večna luč!

★ »Vzajemnost.« Letošnja glavna skupščina (občni zbor) Saveza »Vzajemnosti« bo dne 19. septembra t. l. ob 10 dopoldne v Splitu. Na dnevnem redu se bodo obravnavale važne stanovske stvari. Predsedništvo Saveza prosi, da bi na skupščino prišlo kar mogoče mnogo duhovnikov tudi iz obeh

Konvikt bl. Krizina v Zagrebu

najmoderneje urejen, sprejme na stanovanje in oskrbo akademike vseh fakultet. Prospekte pošilja prof. dr. Ivan Hulenčić - Zagreb - Martičeva 7

slovenskih škofij. Sobratje, ki se bodo skupščine udeležili, naj se glede event. prenočišča pisмено obrnejo na gospoda Don Ante kan. Miliča, župnika Sv. Križa v Splitu. — Predsednik ljublj. »Vzajemnosti«.

★ Avtomobilska nesreča. V Križah pri Trzinu se je preteklo sredo pripetila huda nesreča. Okrog polne je privozil iz Ljubljane z avtom g. Jelenc, trgovec iz Trziča, nasproti pa je peljal sod na dvokolnici čevljarski mojster g. Miha Zaplotnik. V hipu, ko se je hotel Zaplotnik še bolj izogniti, je avto zadel v dvokolnico in vrgel Zaplotnika s tako silo na tla, da je nezavesten obležal, okrog njega pa je takoj nastala mlaka krvi. Prepeljali so ga takoj v Trzič k zdravniku dr. Pancetu, ki mu je zasil rano. Kdo je zakrivil nesrečo, bo dognala preiskava.

★ K nesreči v Kranjski gori. K našemu tozadevnemu poročilu smo prejeli še naslednje pojasnilo: G. Filipič je pri nesreči dne 1. sept. t. l. popolnoma prezl, da njemu in njegovi zaročenki ni nudil prvo pomoč samo zdravnik iz Kranjske gore, ampak še dva druga gospoda zdravilnika, ki sta bila klicana sporazumno z okolice ponesrečenec. Težko je razumljivo, zakaj oni gospod, ki je pozneje predložil g. Filipiču račun, temu ni povedal, da je ta honorar plačan za vse zdravnike in za ves material, katerega se ni porabilo baš za malenkostno vsoto. G. Filipič posebno naglašja, da se je nesreča zgodila samo dober kilometer od Kranjske gore, ne pove pa, da se je zdravnik mudil pri njem tri ure, to je do onega trenutka, ko sta bila ponesrečenca odpeljana v bolnišnico.

★ Tečaj za konzerviranje se bo vršil v zavodu Vincencijeve družbe v Kranju od 9. do 15. septembra od 2 do 6. Poleg praktičnega pouka bo tudi vsak dan za posamezne vrste sadja primerna teorija. Udeležence plačajo enkratno 200 dinarjev.

★ Vsakoletni septemberski sejem za živino in kramarsko blago v Loki pri Zidanem mostu se letos vrši dne 9. sept. Kupci in prodajalci vabljeni.

★ Sestanek inženjerov. Na željo nekaterih članov »Druženja jugoslovanskih rudarskih in topniških inženjerov« se vabijo rudarski in plavžarski inženjerji v soboto dne 7. septembra t. l. ob 16 na sestanek v kolodvorski restavraciji v Zidanem mostu, da se porazgovore o izvajanju zakona o imenih in da zavzamejo svoje stališče k novemu osnutku rudarskega zakona.

★ Likarjev ustnik odlikovan. Likarjev higijenični ustnik za cigarete je dobil na velesejmu v Somboru zlato medaljo. — Na Ljubljanskem velesejmu se dobi ustnik Likar tudi v novi, zelo pripravi in heni zmanjšani obliki. — Ustnik se naroča po pošti pri izumitelju ing. Jos. Likarju, Kostanjevica na Krki. Prodaja pa se že tudi v nekaterih trafikah.

★ Mojstru pobegnili. Ze dne 30. julija t. l. je pobegnil od svojega mojstra Franca Zaleteja iz Stožic št. 40 14 letni krojaški vajenec Anton Kukovca, doma iz okolice D. M. v Polju. Do danes se deček še ni vrnil niti domov, niti k mojstru. Mladi begunec nosi kratke, zelene hlače, rjavkasto čepico, je srednje ravn, v ustih mu manjkata dva sprednja zoba. S seboj nosi neko vrečo. Kdor bi vedel o fantu kaj poročati, naj se javi vajencevemu mojstru ali pa oblastem.

★ Angleško brodogradnja na Jadranu. Danes pripe v Split prvi del angleške eskadre, ki bo posetila naša pristanišča. Skupaj bo obiskalo Split 20 vojnih ladij Velike Britanije, ki se bodo menjale ustajljive v pristanišču od 6. do 14. t. m. Med njimi so dva drenažna, dva rušila, dve matični ladji, ladja za letala »Eagle« in deset podmornic.

★ Tuji v Splitu. V drugi polovici avgusta je po službenih podatkih (skupaj) posetilo Split 2224 tujcev, od teh 1158 iz naše države, 434 iz Nemčije, 294 iz Avstrije, 161 iz Češkoslovaške, 51 iz Anglije, 31 iz Poljske, 39 iz Italije, 14 iz Amerike, 13 iz Madjarske, 10 iz Francije, 7 iz Albanije in 12 iz ostalih držav. Povprečno je prihajalo v Split dnevno 148 izomorcev, kar znači velik porast napram lanskemu letu. V tej statistiki niso všteti tujci, ki so se v Splitu zadržali samo en dan, kakor tudi ne dijaške izletniške skupine.

★ Otvoritev Poljskega doma na Jadranu. V sredo je bilo na otoku Solti v zalivu Nečujan svečano odprtje spominske plošče na Poljskem domu na Jadranu. Poljska kolonija, ki se bo razširila s še več zgradbami, se imenuje Hrabrini po poljskem kralju Boleslavu Hrabrem. Na to slavnost je pripele iz Varšave 60 poljskih izletnikov intelektualcev, ki so člani zdruge Poljski dom na Jadranu. Izletnike je vodil predsednik Poljskega doma, profesor dr. Hilariovitz. Med izletniki se nahaja veliko število uglednih poljskih javnih delavcev, med njimi grof Adam Zamojski. Slovesnost odprtja, ki so se je udeležili zastopniki naših državnih, samoupravnih in občinskih oblasti, se je izvršila okoli pol dneva. Vsi govorniki so poudarjali velik pomen vedno večjega učvrščevanja prijateljskih vezi med Poljsko in Jugoslavijo.

★ Tramvaj je trčil z vojaškim avtomobilom v četrtek okrog 1 dopoldne na oglu llice in Gunduličeve ulice v Zagrebu. Tramvaj se je zalezel v avto s tako silo, da ga je vrgel na pločnik. Avto je težje poškodovan na sprednjem delu in mu je tramvaj razbil na kolesih dve pnevmatiki. Tramvaj je nepoškodovan.

★ Skrivnostni požar. V torek ob 10 zvečer so začutili stražniki, ki so se nahajali v svoji sobi na magistratu v Subotici, da jih duši dim. Ko so odprli vrata, so opazili, da gori knjigarna Mamužić, ki se nahaja v istem poslopiju. Poklicali so gasilce, ki so imeli obilo posla in so požar pogasili ob 1 zjutraj. Dva ognjegasca sta se ponesrečila. Zanimivo pri vsej stvari je, da se je točno pred dvema letoma, na isti dan in ob isti uri ter na istem mestu v knjigarni vnel požar, ki jo je popolnoma uničil. Ker je bila lastnica zavarovana za 1.400.000 Din, je dobila 1.000.000 Din odškodnine. Sedaj je tudi pri neli drugi zavarovalnici zavarovana za 1.000.000 Din. Policija je takoj začela s preiskavo in zaslišala lastnico in nameščence.

★ Vkuhanje in konzerviranje sadja in zelenjave opisuje obširno knjiga »Sadje v gospodinjstvu«. Spisal M. Humeč. Cena 24 Din. Knjižnica je namenjena predvsem našim gospodinjstvom, ki jim bo preprosto kazipot vkuhati in konzervirati sadje in druga živila za domačo uporabo v vsakem gospodinjstvu, bodisi v mestu, kmetih, v industrijskem kraju ali letovišču.

★ Nudim za takojšnjo dobavo vedno sveže najboljšje čajno maslo v vsaki množini. Dobava je lahko dnevna, dvakrat ali enkrat tedenska. Reflektiram samo na večjo množino. Naslov v upravi pod št. 9759.

★ Radio poslušalce opozarjamo na propagandni koncert poznane tovarne testenin »Pekate« v Ljubljani, ki se vrši v nedeljo 8. t. m. popoldne z izbranimi sporedom.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imajo drevi: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Na rojstni dan Njeg. Vis. prestolonaslednika Petra odreja para da čet ljubljanske garnizije odn. defiliranje istih se po naredbi gospoda ministra vojske in mornarice ne bo vršila.

Ljubljancani! V nedeljo 8. septembra 1929 ob priliki proglasitve lurske cerkve za baziliko in 20 letnice Orla priredi slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« s svojim celotnim zborom v Rajhenburgu cerkven koncert. Vrš se v novi baziliki ob pol štirih popoldne. Polovična vožnja je dovoljena. (35 Din za tja in nazaj.) Prijatelje umetne pesni opozarjamo, da ob tej ugodni priliki pohite v čim največjem številu v Rajhenburg. Odhod iz Ljubljane ob petih jutraj. Da moremo preskribeti zadostno število voz na vlaku, prosimo, da nam vsaj do petka 6. t. m. javite svojo udeležbo na naslov predsednika »Ljubljane« Rado Sturm, uradnika Vzajemne posojilnice, Miklošičeva cesta 7. Zadoštuje dopisnica.

Razstava cerkvenih paramentov. Včeraj je bila v škofijski palači (II. nadstropje) otvorjena razstava cerkvenih paramentov, ki jih je naredila bratovščina sv. Rešnjega Telesa za ubožne cerkve ljubljanske škofije. Razstava je odprta do ponedeljka, 9. septembra vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6.

Proslava blaž. Janeza Bosca. Rakovnik se je že začel ozivljati. Že prihajajo romarji od blizu in daleč. Nocoj ob sedmih bo prvi govor. Jutri ob devetih bo posvetitev novega oltarja v čast blaženemu Janezu Boscu. Oltar, ki ga je izvršil salezijanec Jože Imperl, je nekaj originalnega. Tudi kip blaženega je njegov izdelek. Nad glavnim oltarjem visi velika podoba »Bl. Janez Bosco v nebeški slavi«.

Pogreb ponesrečenega poročnika Ostanka. Truplo poročnika II. razreda vojne ladje Ostanka, ki se je v terek ponesrečil v Zemunu s hidroplanom, so včeraj pripeljali v Ljubljano, kjer se je vršil ob 4 pop. z glavnega kolodvora v Štepanjo vas krasen pogreb. Častniki so na kolodvoru dvignili krsto in jo prenesli na lafeto. Za pogrebom je šlo mnogo občinstva in vojske. V Hrdeckega vasi so pričakovali spreved domačini pod žalnim sprevodom. Pevsko društvo »Sava« je zapelo žalostinko in izrečen je bil lep govor. Na pokopališču se je poslovil od pokojnika kapetan vojne ladje Jeločnik, pevci pa so zopet zapeli. Na sveži grob je bilo položenih več vencev, med njimi tudi venec, ki so ga položili bivši mornarji iz Ostanekove čete, katerim je bil pokojnik vrl in splošno priljubljen poveljnik.

Razstava znakov, ki jo priredi Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani, bo otvorjena v soboto, 7. t. m. ob 10 popoldne v Jakopičevem paviljonu.

Akademija »Udruženja gledaliških igralcev« v Unionu 14. t. m. Uvodno besedo govori upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani, naš največji pesnik Oton Župančič. Orkester dirigira ravatelj opere g. Mirko Polič. Pevske točke spremljajo gg. Stritof, Neffat, Kogoj, Svetel in na novo angažirani priznani pianist g. Lipovšek. Aranžman drugega večera 15. t. m. ki nosi naslov »umetniško boemski večer« in ki se vrši pri pogrjenih mizah, je v rokah našega občne priznanega višjega režiserja prof. O. Sesta, kar jamči za brezhibno in točno izvajanje.

V Ljubljani aretirani roparski morilec. Na podlagi tiralice policije v Innsbrucku je bil včeraj jutraj v Ljubljani aretirani 21letni Alfred Pröller, čehoslovanski državljani. Pröller je osumljen, da je dne 21. avgusta zahrbtno umoril v Mosthalu pri Sv. Antonu pod Arbergom na Tirolskem računskega svetnika Karla Vendra iz Berlina. Vendra so našli pobitega s sekiro, povrh tega pa je imel v vratu se dve rani, prizadejani z nožem. Za Prölerjem je bila poslana tiralica na vse strani in tudi v Ljubljano, kjer so ga res prijeli. Pröllerja so prepeljali v zapore, kjer so ga zasliševali. Pröller taji umor.

Delo je na razpolago: moškim: 14 hlapcem, 1 kovaču, 14 mizarjem, 7 čevljarjem, 10 zidarjem, 16 tesarjem, 13 pleskarjem-soboslikarjem, 3 sodarjem, 1 kamnoseku, 3 pečarskim pomočnikom, 4 kleparjem, 15 navadnim delavcem, 1 fotografu, 1 slaščičarskemu pomočniku, 1 mlinar-skemu pomočniku, 1 vodovodnemu inštalaterju, 1 usnjarskemu pomočniku, 1 pokladalcu parketov, 7 tesarjem, 2 stavb. ključavničarjema, 1 potniku, 18 vajencem; ženskam: 10 šiviljam za damsko konfekcijo, 1 šivilji pririzovalki, 1 pletilki, 2 šeparicama, 2 dežnikaricama, 1 šivilji za krznarstvo, 1 služkinji, 2 kmečkima deklama, 2 vajenkama.

Bojne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef« grenčnice neovirano, lagodno izpraznenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Maribor

Danes na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika se vrši ob 10 v tuk. stolnici slovenska služba božja, katere se udeležijo zastopniki državnih ter samoupravnih oblasti. Za tiste, ki želijo po cerkveni svečanosti izročiti častitke in izraze udanosti do visokega kraljevskega doma, bo v sprejemni dvorani na Vel. županstvu na razpolago vpisna knjiga.

Tine Štangl. Slabotno truplo je podleglo teži zavrtni bolezni; v cvetu mladosti, jedva 24 let star, je preminul pod rodno streho, kamor se je bil zatekel v grozoti poslednjih dni, ki so prišli nadenj. Pokojni Tine je v neizrekljivi do broti in plemenitosti kot študent in pozneje v viharjih življenja nosil ter ohranil v sebi zaklade krščanske vzgoje, ki je bil delneze v rani mladosti. Kot grojenec tukajšnje gimnazije je stal v prvih vrstah organizirane katoliške srednješolske mladine; kot slušatelj prava na ljubljanskem vseučilišču je bil član jugosl. kat. akad. društva »Zarja« ter tukajšnjega ferjalnega kluba kat. akademikov »Panonijac«. Pritisnilo so slabe gmotne razmere z vso silo; vse močnejše se je javljala težka zavrtna bolezen — pokojni Tine je zaprosil za službo pri tukajšnji oblastni samoupravi ter vršil navzile bolehnosti svoje službene dolžnosti z vzorno vestnostjo in natančnostjo. Pogreb blagega pokojnika bo danes ob pol 16 iz hiše žalosti v Rečici pri Loki. Plemenita duša je šla k Bogu po svoje plačilo — v vrstah katoliške mladine je zazijala vrzel.

Članom »Panonije«. Pogreba pokojnega tovariša Tineta Štangla se udeležijo polnoštevno; odhod danes z vlakom ob 9. uri.

Na državno strelsko tekmo so prispeli včeraj dopoldne prvi strelci iz Krajujevca. Na kolodvoru jih je sprejel predsednik tuk. strelske družine polkovnik Stanoljovič. Za danes je napovedan prihod drugih strelcev tekmovalcev iz ostalih delov države.

V znamenju »Zelenega tedna« v Mariboru. Danes ob 14 se vrši na vojaškem strelišču v Radvanju svečana otvoritev vsedravnne strelske tekme. Tudi so prispeli v Maribor prvi oficijelni udeleženci tekmovalstva in sicer glavni tajnik Zveze strelskih druženj v Belgradu g. Svetozar Sretković, glavni Zvezin blagajnik g. Voja Janonović ter član glavne uprave polkovnik Milan Milčević. Na kolodvoru so jih sprejeli predsednik tukajšnje Strelske družine polkovnik Stanoljovič ter drugi predstavniki tukajšnje Strelske družine in tukajšnje sekcije Slovenskega lovskega društva. Belgrajski delegati so si ogledali že pripravljeno strelišče v Radvanju, zvečer pa so se sestali z odborniki obeh imenovanih tukajšnji druženj. Poročila posameznih funkcionarjev in delegatov so navzoči gostje sprejeli s splošnim odobravanjem. Tudi se je s posebnim zadovoljstvom vzelo na znanje dejstvo, da je prometno ministrstvo dovolilo vsem udeležencem strelske tekme — lovcem in strelcem — popolnoma prosto vožnjo po vseh železnicah, kar bo vsekakor mnogo pripomoglo k čim številnejšemu posetu te velike prireditve.

Kupujte le... Pred letom dni se je tukajšnji »Večernik« ljuto zaganjal proti Cirilovi knjigarni, ker se je priporočal nakup vseh šolskih potrebščin iz njene trgovine, odnosno podružnice; večkrat se je pognal in napadal. Letos to ne bo več potrebno, ker čitamo že nekaj dni sem v inseratnem delu omenjenega lističa sledeče: »Kupujte le v — Tiskovni zadrugi«. Ne hudujte se, če se pojavja kakšen drugi »kupujte le«, ki bi ne bil v korist navedeni zadrugi.

Gradbeno gibanje. Gradbeno dovoljenje sta dobila Mihael Počivalnik za gradnjo moderne garaže ter napravo ograje ob državni cesti, Anton Poš pa za prizidavo prodajalnih paviljonov ob Cafovi ulici. — Uporabno dovoljenje so dobili: Franc Cverlin za preureditev pritličja v Gosposki ulici 32; Anton Breclj, prizidava pisarne in zgradbo tobačnega paviljona na Koroski cesti 49; Josip Tement, gradba enonadstropne stanovanjske in trgovske hiše v Magdalenski ul. 32; Matija Veutz, gradba pritlične stanovanjske hiše ter gospodarskega poslopja v Radvanjski ul. 33; Josip Smrdur, gradba pritlične stanovanjske hiše v Radovanjski 14; Roza in Marija Thür — Seigne Martin, naprava izložbenega portala v Gosposki 19; Stajerska sadjarska zadruga, gradnja skladišča v Miklošičevi 2; Karl

Celje

Razstava hmeljskih vzorcev v Celju. Razstava, ki se nahaja v salonu hotela »Evropa«, vsebuje doslej nekoliko 60 vzorcev letošnjega hmelja, predvsem onega iz najbližje celjske okolice, deloma pa tudi iz Teharja, St. Jurija ob Luc., žel., Dramelj, Sv. Ruperta nad Laškim, Frankolovega, Vojnika, Nove cerkve in Dravograda. Pridelek iz teh krajev je deloma prav dober, deloma srednje kvalitete. Razstava se dnevno izpopolnjuje z novimi vzorci in vzbuja vedno širše zanimanje hmeljarjev, za katere je prava šola, ko primerjajo svoj pridelek z drugimi in tako sami doženejo kvaliteto svojega hmelja in ev. napake, ki so jih pri vzgoji rastline in spravljaju pridelka zagrešili. Zanimanje kupcev je povoljno, vendar kupčije se niso bile sklenjene, ker so razstavljalci večinoma navedli take najnižje cene, ki daleč presegajo trenutne cene na hmeljskem trgu, pod označeno ceno pa hmeljsko vodstvo ne more prodajati. Hmeljarji, ki žele še razstaviti, naj prineso vzorce neposredno na razstaveni prostor. Paziti je treba, da je vzorec dovolj velik, t. j. da je mogoče z njim napolniti ca. 40 cm široko in 60 cm visoko vrečko.

Obesiti se je hotel. Na Aleksandrovi cesti je v sredo zvečer okoli 23 službojoči stražnik opazil mladega moškega, ki se je nekam sumljivo oziral po oknih in vratih. Prijel ga je ter odvedel na stražnico, kjer so našli pri njem delavsko knjižico in je moč povedal, da se piše Stefan Štrumpf, da je l. 1902. na Spodnji Polskavi rojen ter po poklicu pipiničar (Schankbursche). Brez posla da in peš je iz Maribora prišel. Ker je bilo vse njegovo vedenje in pripovedovanje sumljivo in so poleg tega še ugotovili neke dvomljive spise v njegovi delavski knjižici, so ga vtaknili v policijski zapor z namenom, da sčasoma natančneje preiščejo obisti čudnemu možakarju. Bilo je to tembolj upravičeno, ker je sam priznal, da je sedem let svoje kratkega življenja presedel po zaporih in da ga čaka sedaj zopet daljši zapor. Ker je pretel, da se bo obesil in da se je že nekajkrat nameraval, so mu slekli vso obleko razen hlač. V zaporu je Štrumpf slekel še spodnje hlače, jih zvil v močan konopec in se res obesil na mrežasto okno zapora. Še pravčasno so ga našli obešenega in z umetnim dihanjem spravili spet k zavesti. Čemu to čudno obnašanje, bo pokazala preiskava. Za enkrat so ga vtaknili v sodne zapore.

Pri kopanju pazite na svojo obleko! Na desnem bregu Savinje pri železniškem mostu se je v sredo popoldne kopal Vladimir Č. Svojo obleko je pustil na bregu brez nadzorstva. Prišel je tam mimo nekdo, ki se mu je zahotel lepih novih Vladimirjevih čevljev, pa je sezul svoje raztrgane, obul Vladimirjeve in izginil. — Skoro istočasno se je še huje zgodilo kopalcem Stanku K. iz Spodnje Hudinje in Miranu P. iz Gaberja. Kopala sta se na desnem bregu Savinje med Lisicami in Gozdno restavracijo. Mnogo je bilo tam kopalcev, ki so pustili svojo obleko prosto ležati na bregu. Ko se je Stanko okopal in se hotel obleči, je kar prebledel. Obleči namreč ni imel česa. Nove hlače sive barve, rjava srajca, nizki črni čevlji, nogavice in pas, skratka vse, kar moški v tej vročini nosimo, je izginilo. Miran je bil na boljšem, ker mu je izginila zgolj modra srajca.

Delavce za Holandijo je zbiral. Meseca junija t. l. se je pojavil v Sloveniji in zlasti v Celju ter okolici nek možakar, ki je zbiral delavce za Holandsko, jim odjemal razne dokumente in denar ter prodajal po 20 Din falzificirana potrdila, s katerimi naj bi bili delavci dobili na Holandskem delo. Ko je tako nabral dovolj delavcev, jo je možakar popihal, delavci so se pa lahko ne le za Holandsko, temveč tudi za dokumente in denar obrisali. Dognali so, da se je možakar pisal za Franca Žujeja. Mož enakega imena se je sredi julija pojavil v gostilni Eger v Celovcu in prosil prenočišče ter hrane. Dobil je oboje, ko je obljubil, da bo takoj vse poravnal, čim prejme denar, bil ga pričakuje. Ker se je natakariči mož zdel malo čuden in sumljiv, mu je odvzela aktovko, ko pa je mož nato še izginil brez plačila prenočišča in hrane, je nesla aktovko na policijo. V aktovki so našli različne in na razna imena glaseče listine, med drugimi tri domovnice, eno za Franja Crvčeka iz Huma na Sotli, eno za Stanislava Čeba iz št. Ruperta na Dolenjskem in eno

in Marija Marko, gradba pritlične stanovanjske hiše v Primorski ulici; Viktor Adlari, gradba pritlične stanovanjske hiše v Primorski ulici; Jakob Polajnar, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Jelačičevi 10 in Marija Vogler, gradnja pritlične stanovanjske hiše v Radvanjski 12.

K regulaciji krušnih cen v Mariboru. Prejeli smo od uradne strani v objavo: Tukajšnja pekovska zadruga je objavila nov cenik za prodajo peciva in kruha, veljaven z dne 5. t. m. Ker je to postopanje nepravilno in neutemeljeno, je mestni magistrat včeraj storniral omenjeni sklep pekovske zadruge ter odredil, da ostanajo do preklica cene kruha take, kakor so bile 10. julija t. l. na zadrženem pekovskem shodu določene in sicer za beli kruh 4.50 Din, za črni kruh pa 4 Din, žemlje po 50 para, ki pa morajo tehtati najmanj 6 dkg. — Naj pripomnimo, da je podražitev cene kruha neutemeljena, ker se tudi cene moki niso dvignile; obratno cene kažejo tendenco padanja in delajo radi tega n. pr. tudi v Zagrebu na to, da se cene kruhu znižajo.

Uradne ure na magistratu so od 1. t. m. naprej od 8 do 12 in od 14 do 17 ure. Stranke se sprejemajo samo v dopoldanskih uradnih urah.

Iz tukajšnjega Zdravniškega društva. Zdravniško društvo v Mariboru obvešča tem potomu svoje člane, da se vrši letošnji kongres Jugoslovanskega zdravniškega društva od 12. do 15. septembra v Zagrebu. Radi preskrbe stanovanja je treba do 6. t. m. uposlati prijavo g. dr. Čepulicu v Zagrebu z navedbo, če in s kolikimi člani svoje družine se kdo udeleži kongresnih prireditev. Po končanem kongresu se prirede izleti v zdravilišče Klenovnik in v hrvaško Primorje. Legitimacije za znižano vožnjo se dobe pri društvenem tajniku dr. Ivanu Zorjan, Aleksandrova 11.

Ljudski oder iz Ljubljane gostuje v nedeljo, dne 15. t. m. v tukajšnjem Narodnem gledališču z uprizoritvijo G. Hauptmannovega »Potopljenež zvonca«, dramske bajke v petih dejanjih. Uprizoritev se vrši v režiji inž. I. Pengova.

Smrtna kosa. Preminuli sta: Karolina Panko, natakarica, stara 24 let. Pogreb danes ob 15. uri na mestnem pokopališču v Pobrezju. — Katarina Mesarič, zasebnica, stara 70 let. Pogreb danes ob 16. uri na pobeškem pokopališču.

Delovnega trga. Takoj dobe zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 4 mizarji, 1 tapetnik, 10 delavcev za gradnjo ceste, 2 železostugarja, 1 kovač, 3 čevljarji, 1 kuharica, 1 boljša gospodinja in 6 služkinj.

Podlegla. V Derwuskevi tovarni zaposlena 36letna delavka Alojzija Kos je nenadoma padla v nezavest ter so se na njej pričeli kazati znaki omračenosti uma in zmedenosti. Revico je rešili avto prepeljal v bolnico, kjer pa je po 18 urah podlegla.

za Franca Bartolija, enako iz št. Ruperta, dalje za Crvčeka se potrdilo o plačanih davkih in pravstveno spricvalo. Možno je, da se nahaja v Sloveniji še več ljudi, ki jih je ta tičeke potegnil in svetujemo takim, da svoj slučaj prijavijo celjski policiji.

Iz Lise nam pišejo: Naša vas pričinja tik pri mestnem parku in je nesporno najlepše stanovišče za ljudi, ki ne ljubijo hrupa in se radi ognje cestnemu prahu. Zato so se zatekli baš duševni delavci v Lise zidati hiše in iskat stanovanj. Dober zrak, obenem pa neposredna bližina mesta, da smo v petih, desetih minutah v uradu ali šoli, sta velik plus naše vasi. Temvečji minus pa je petrolejska razsvetljava, ker še do sedaj nimamo elektrike, kot jo ima že skoraj sleherni gorška vas. Prej je imela to reč v rokah okoliška občina, ki pa nas je tolažila, da bo itak mestna občina prevzela električno omrežje tudi na teritoriju okoliške občine v svojo upravo, ker ima več strokovnjakov in bo elektrificirala sploh vse, kar je mogoče in nemogoče. In sedaj res mestna občina gospodari pri elektriki, toda Lise ne pridejo, pa ne pridejo do luči. Vse prošnje odpravijo z golimi obljubami in tako si moramo takorekoč v enem delu tretjega največjega slovenskega mesta svetiti še vedno s »smrdljivcem«, kar je vsekakor majhen kulturni škandalček, katerega naj popravijo vsaj pred nastopom zime. To tembolj, ker se bo stvar brez dvoma tudi za kaso dobro obnesla.

Dopisi

Kranj

Premovanje. V torek, dne 2. t. m. se je vršilo na živinjskem trgu premovanje konj za kranjski okraj. K premovanju je pripeljal mnogo okoliških kmetovalcev svoje konje, ki so bili večinoma zelo lepi, posebno pozornost pa je zbujalo nekaj 2letnih kobil. Letošnje premovanje je bilo v vsakem oziru boljše od lanskega, nagrajenih je bilo 31 konj v skupnem znesku Din 4880. Premovanje je vodil nadz. obl. žrebarske živinjozdravnik g. Vek. Rigler, prisotni pa so bili tudi okr. vet. ref. V. Benedek, biv. obl. poslanec g. Jan in 1 član konjerejskega društva. Premovanje je posetil tudi mestni župan g. C. Pirč.

Litija

Litijske šolarje, ki bi si radi ogledali zelo poučno pokrajinsko razstavo v Ljubljani, vabimo, da se zglase v nedeljo dne 8. sept. ob 10 v šol. pisarni. Šol. uprav. Dragotin Rostohar.

BRUSNICE PRI NOVEM MESTU.

Tukaj se je vršil preteklo nedeljo ustanovni občni zbor podružnice Kmetijske zveze. Obenem je bil občni zbor podružnice Kmetijske družbe. G. Filipič iz Novega mesta je predaval o sadjarstvu. V odbor podružnice Kmetijske zveze so bili izvoljeni: načelnik Pavlič Anton, namestnik g. župnik Šešek Ivan, tajnik šol. uprav. Marinič Martin in blagajnik posestnik Hudoklin Anton.

Trbovlje

Plenarna občinska seja se vrši v soboto ob 4 popoldne.

Teško je obolela soproga rudniškega ravnatelja gospa Pauerjeva. Blagi gospej želimo, da bi čimprej ozdravela.

Rezervni oficirji se udeležijo sv. maše v petek dne 6. sept. ob 9 dopoldne v farni cerkvi ob rojstnem dnevu našega prestolonaslednika Nj. Vis. Petra.

V Rimske Toplice gre gostovat dramatični odsek Kat. prosvetnega društva v nedeljo dne 8. sept. ter vprižori v hotelu »Nova postać« igro s petjem v petih dejanjih »Materin blagoslov«, popoldne ob 3. Odhod iz Trbovlje je s popoldanskim prvim vlakom. Vsi drugi vidno vabljani.

Skrlatinka še vedno razsaja po Trbovljah. Za vsak slučaj se bo za bolnike uporabljal, če bo število teh naraščalo, še otroški vrtec. Tudi za šolski pouk, ki bi se moral pričeiti 16. septembra, ni gotovo, če se ta dan prične.

RUSE PRI MARIBORU.

Na Marijin praznik v nedeljo dne 8. t. m. bomo v Rušah proslavili petletnico ustanovitve našega orlovskega odseka. Tiha in skromna bo naša proslava, pa bo prisrčna in domača. Ob pol desetih

bo v župnijski cerkvi posebna mladinska pridga, nato med sv. opravilom skupno obhajilo fantov in deklet, takoj po sv. opravilu pa v društveni dvorani v stari šoli slavnostni občni zbor s primernim govorom. K cerkvenemu opravilu, kakor tudi k slavn. obnemu zboru vabimo vso moško in žensko mladino ruske fars, naše starešine in prijatelje. Naj bo to skupen praznik naših mladinskih organizacij.

Truplo najdeno. Poročilo o nesreči na Fali spopolnujemo v toliko, da so truplo ponesrečenega Adolfa Fridricha našli v ponedeljek nedaleč od mesta, kjer se je kopal. V sredo dopoldne se je vršil slovesen pogreb s Fale na pokopališču v Selnici ob Dravi.

Župnik v Selnici ob Dravi, g. Ferd. Čuha, je zbolel. Revmatizem v ledju ga je priklenil na posteljo tako, da niti malo ne more vstati. Vnetemu dušemu pastirju želimo skorajšnjega okrevanja.

Rusko nedeljo bomo praznovali letos 15. sept.

Slovenska Krajina

Nesrečna družina. Splošno sočutje vzbuja neka družina v Martjancih. Gospodar je umrl, gospodinja si je zlomila nogo in leži v bolnici v M. Soboti. Najstarejši sin je pri vojakih. Doma pa je ostala samo boleha 70letna stara mati s kopico otrok, od katerih ima malo pomoči. Rok, ki bi lahko prijel za delo, pri hiši ni in tako celo gospodarstvo propada.

Selitev. Te dni je vodstvo »Martinišča« začelo praznično poslopje starega Martinišča in voziti vse v novo zgradbo. Delo naglo napreduje in do prihoda dijakov bo vse urejeno.

Fantovski pretep. Preteklo nedeljo je bilo v Bogojini proščenje, ki se je končalo zelo žalostno. V neki gostilni se je začel prepir med domačimi fanti in fanti sosedne vasi. Na vrsto je prišel nož in nek domačin je prebodel nekemu tuju nos in mu zadal na obrazu več bodljajev. Med pretepače so se pomešali nato moške in jih začeli miriti. Največ si je prizadeval v tem oziru čevljar Fr. Stefan, oče dveh otrok. Slabo je naletel, kajti podivjani fantje so tudi njega napadli. Vrgli so ga v čebestni jarek. Nek 17letni fant ga je zabodel v hrbet, tako da mu je prerazl mreno in mu ranil pljuča. Nesreče se je s težavo dvignil in šel proti hiši. Kmalu pa mu je postalo slabo in je padel. Takoj je priskočil k njemu vojak L. Ošlaj, ki se je nahajal na dopustu. Izvlekel je bajonet in ga zasadił Stefanu v nogo. Zadal mu je do 18 cm dolgo rano. Bajonet je nogo prebodel. Nesrečni mož se je onesvestil. Takoj so poslali po dr. Skvilca, primarija bolnice v M. Soboti. Ali ostane Stefan pri življenju, je veliko vprašanje. Vojaka, ki je igral glavno vlogo, so odvedli orožniki na komando v Belgrad, fanta pa, ki je prvi zabodel Stefana, v dolnje-lendavski zapor.

Cerkveni vestnik

PROSLAVA

bl. Janeza Bosca v svetišču Marije Pomočnice na Rakovniku.

Petek, 6. sept. Ob 10 slovesna peta sv. maša, ki jo daruje stolni kanonik msgr. dr. Alojz Mrhar.

Sobota, 7. septembra: Sv. maše od 5 do 10. Ob 9 posvetitev oltarja bl. Janeza Bosca, ki jo izvrši presvetli škof dr. Gregor Rožman. Nato pontifikalna sv. maša. — Zvečer ob pol 6 prireditev s petjem pri lurski votlini. Nato procesija z relikvijo bl. Janeza Bosca in s svečami. — Ob pol 8 govor v svetišču. (Stolni kanonik dr. Mihael Opek.) Blagoslov in razsvetljava svetišča. — Ponoči od 11 do 12 ure molitve s pridigo.

Nedelja, 8. septembra. Ob 3 se začne deliti sv. obhajilo. — Sv. maše od 4 do 10. Ob 5 sv. maša pred Najsvetejšim in govor. (Ravnatelj salez. zavoda dr. Franc Volčič.) Ob pol 10 govor. (Prezvišeni škof dr. Ivan Tomažič.) Nato pontifikalna sv. maša z orkestrom. Po sv. sv. maši shod salez. sotrudištva pri lurski votlini. Ob pol 4 slavnostni govor v svetišču in na notranjem dvorišču. (V svetišču govori prezvišeni škof dr. Gregor Rožman, na dvorišču salezijanec Josip Meze.) Nato procesija z Najsvetejšim in s kipom bl. Janeza Bosca. Zvečer razsvetljava svetišča in koncert.

Opomba: Dovoljena je polovična vožnja z odlokom gen. direkcije drž. žel. G. D. br. 53.406. — Vsak naj kupi na vstopni postaji cel vozni listek in ga da žigosati. V Ljubljani voznega listka ne sme oddati. V pisarni Salezijskega sotrudištva na Rakovniku dobi izkaznico, da se je res udeležil proslave. S to izkaznico in s starim voznim listkom se pelje domov. Polovična vožnja je veljavna do 11. septembra.

Ruska nedelja v romarski cerkvi Matere božje v Rušah pri Mariboru se bo obhajala letos v nedeljo po Mali Gosposjici t. j. dne 15. sept. Ker se je cerkev lani in letos popolnoma prenovila, je pričakovati, da bo udeležba letos še obilnejša kot v prejšnjih letih. Lani je samo železniška postaja v Rušah izdala nad 3000 kart; mnogi pa so imeli karto že tudi za nazaj. Da se olajša oddaljenejšim Marijinim častilecem pot v Ruše, se je letos zaprosila pri železniški upravi polovična vožnja za celo mariborsko oblast. Prošnja še ni rešena; ako pride ugodna rešitev, se bo olajšava naznanila takoj v časopisju. Za vsak slučaj naj prosijo vsi obiskovalci ruskega shoda na vstopni postaji, da jim železniški uradnik žigos z mokrim žigom karto; potrdilo o udeležbi bi se dobilo v Rušah pred cerkvijo in v vseh restavracijah za 1 Din.

Duhovne vaje — petdnene — za duhovnike so v Domu od 15. do 21. septembra.

Ljubljansko gledališče

Petek, 6. septembra: Zaprtro.

Sobota, 7. septembra: Ob pol 20 CAVALIERIA RUSTICANA, GLUMACI. Gostuje tenorist Karavita. Operno gledališče. Lanski premijerski abonma.

Ob 20 ŽUPAN STILMONDSKI. Dramsko gledališče. Ljudska predstava pri znanih cenah.

Nedelja, 8. septembra: Ob pol 20 PRI TREH MLADENKAH, opereta. Operno gledališče. Ljudska predstava pri znanih cenah.

Ob 20 KROG S KREDO. Dramsko gledališče. Ljudska predstava pri znanih cenah.

Opozorjamo na nocojšnjo vprižoritev opere Evgenij Onegin in ljubljanski operi. Tenorsko partijo Lenskoga poje prvič na našem odru član našega gledališča, gospod Josip Gostič. To je prvi večji nastop nadarjenega in ambicioznega našega pevca. Ostala zasedba kakor pri dosedanjih vprižoritvah koncem lanske sezone. Predstava se vrši za lanske A abonente, sicer veljajo običajne operne cene.

Ljubljanska opera. V soboto, 7. t. m. se vprižorila v operi »Cavalleria rusticana«, najbolj znano in najbolj priljubljeno Mascagnijevo operno delo ter Leoncavallovi »Glumaci«. Pri predstavi gostuje tenor Karavita, katerega je sprejelo naše občinstvo ob njegovem prvem gostovanju na našem odru v operi Carmen s prav toplim aplavzom na odprti sceni in tudi po dejanjih. Ostalo zasedbo javimo jutri.

Za duha in srce

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 1. zvezek. Stefan Golja in Njegovi. Tolminske novele. Prvak slovenskih pisateljev nam je v Stefanu Golji podal edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih grajskega mogočnega, ovekovečilo slovenskega duhovnika tistega časa, ki dá življenje za svoje ovčice, in preplet krepko stavbo svojega nedosežnega romana s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji nežni izvedbi nima sebi enake. — Tolminske novele vsebujejo med drugim originalni, že splošno zasloveli pridigi na Pust in »Pulver und Blei« ter bisser naše novelistike: »Gospoda Matije zadnji gost.« (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

IVAN PREGELJ: Zbranih spisov 2. zvezek. Bogovec Jernej. — Balade v prozi. V strašni borbi mesa z duhom nam pisatelj tu predločuje predikanta, ki je zadnji propovedatelj luteranstva na Slovenskem. Z besedo, izostreno do zadnje izrazne možnosti, se dviga v »Bogovcu« pred nami ona divje strastna doba, skozi katero seva v vsaj svoji trpičnosti slovenska zemlja, ki je nepremagljiva. — Balade v prozi so mojstrovine, ki se bodo čitale kot vzor slovenskega jezika in zrcalo slovenske duše. (Cena broš. 45, vez. 60 Din.)

IVAN PREGELJ: Izbrani spisi, 3. zvezek. Odisij iz Komende. Peter Pavel Glavar — Zapiski gospoda lansprekera. 1929. — 3. zvezek Pregljevih spisov je pač vrhunec onega Pregljevega ustvarjanja, ki sega v srce ljudstvu, ker je iz njega vzelo. Zgodba moža, ki se je kot nezakonski otrok povzpela iz največje siromašne do uglednega duhovnika in človeka svojega ljudstva, predstavlja živ kos slovenske zgodovine. Glavnejši »Zapiski« so pa zakladnica življenjske modrosti, »Regina« roža ajdovska, ki knjigo zaključuje v pripovedovanju Glavarja samega, je najlepši romantični pripovedni bisser Pregljev. (Cena broš. knjigi 45 Din, vezani 60 Din.)

Dobiva se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Mozartova neznana maša najdena? V notnem arhivu župne cerkve v Badenu je zasledil organist Bernhard Neufzer doslej neznano Mozartovo mašo. Naslovna stran na numerirani partituri za orgle se glasi: HARMONIE MESSE IN B UND SOPRANO, ALTO, TENORE, BASSO, 2 VIOLINI, VIOLA, 2 KLARINETTI, 2 FAGOTTI, 2 CORNI, VIOLONE ET VIOLON CELLO, ET ORGANO. AUTEUR W. AMADEO MOZART. Ni dognano, če predmetna maša morda ni potvorba. Ker je pa Mozart bival 1791, od junija do oktobra v Badenu ter je bil velik prijatelj tedanjega »regens chori« Stolla (za katerega je napisal, kakor znano »Ave verum), ni izključeno, da mu je podaril to mašo z mnogimi drugimi cerkvenimi glasbenimi deli vred.

John Galsworthy, ki je znan po ciklu romanov »FORSYTH SAGA« ter po mnogih sijajnih odskih delih, izmed katerih je izvajalo naše gledališče izvrstno uspešno »Borbo« v Zupančičevem prevodu, je pravkar dovršil novo dramsko delo, čigar naslov še ni znan vendar objavlja londonski listi vest, da bo to delo vprizoril Basil Dean še letošnjo jesen.

Spisi Gabriele d'Annunzija izidejo v celoti v češkem prevodu v založbi Ružičke v Pragi. Izdaja priča o marljivosti, s katero Čehi podobno kakor Rusi prevajajo vse iz svetovne literature, čeprav je od d'Annunzija le malo stvari, ki bi zaslužile takega ovekovčenja, neglede na to, da tudi vrednost teh leži bolj v jeziku, kateri je itak neprevledljiv.

Nikolaja Berdjajeva, prvega izmed živčnih ruskih krščanskih filozofov delo »Filozofija svobodnega duha — problematika in apologija krščanstva« izide v kratkem v nemškem jeziku v znani založbi Mohr v Tübingenu.

General Brusilov je v ruski sovjetski državni založbi izdal svoje memoare o svetovni vojni (»Moi vospominanija«), v kateri je bil v odlični meri kot poveljnik na fronti proti Avstriji udeležen. Delo je dokument prvga reda in tudi s kulturnohistoričnega stališča interesantno. Obenem je izšel francoski prevod pri Hachette, češki pa izide v kratkem pri »Orbisu« v Pragi.

Dubrovnik, hrvatska revija, prinaša v šesti številki same sestavke o otoku Korčuli. Foretič piše o zgodovini Korčule, Zec o gospodarskem stanju, Lupis o rivijeri otoka, Ferri pa o starem Stonu.

Vrtee in Angelček, štev. 1, letnik 1929/30 S septembarsko številko, ki smo jo na kratko že naznanili, začena naj najstarejši mladinski list svoj jubilejni, šestdeseti letnik. Da se vkljub tej častiljivo visoki številki čuti še vedno mladega, priča že novi, nad vse ljubki ovitek v dveh barvah: zdravo, rdeče srce, ki raste iz njega cvetka, in ptiček v širokem krogu. V tej številki pričenja Lea Fatur pripovedovati pravo pravcato indijansko zgodbo: Od bojne sekire do orala. Povest se godi v časih Baragovega misijonarjenja med Indijanci in obeta biti prava atrakcija letošnjega Vrtea. Je tudi ilustrirana. France Bevk pripoveduje kavkaške pravljice, »lepe, take, kakršnih še nikoli nismo slišali.« Zdravko Mikuz ima poučno igrice: Borba na smrt in življenje. Slede lepe pesnice, izmed katerih po posebno ugajala hudomušna Samčeva: Medvedji lov. Zanimiv je novi kotiček Mali umetnik, ne manjka pa tudi drugega družila, ugank itd. Na platnicah se poskušajo mladi pesniki in pisatelje. Tudi Vrteeva priloga »Angelček« je izšel v novi, priklupni obliki. Ta je namenjen po vsebini deli prvih šolskih let. Ter primerno prozo so pripovedovali Lea Fatur, J. E. Bogomil, pesnice Samec, Kunčič, Strniša in drugi. Ostala vsebina je prav tako pestra in bogata, kakor Vrteeva. — Lista stavar naravnost odlično, bogato ilustrirana, tisk prikladen, na dobrem papirju, tako da je naročnica (za oba lista skupaj 22 Din, Angelček sam 8 Din) prav nizka. Staršem in prijateljem mladine toplo priporočamo, da lista malim naroče, ter jim s tem napravijo lepo in pametno veselje. Naročnino sprejema Uprava Vrtea in Angelčka v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave nosi številko 10.470.

A. Z.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 6. septembra: 12.00 Naši malčki žestijo Nj. Vel. prestolonasledniku Peterčku. 1. Janeček vošči Peterčku za god, 2. Naš Peterček, deklamacija, 3. Cestitka v zboru, petje, 4. Narodne pesmi, poje zbor malčkov. 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Časovna napoved, reproducirana glasba in borzna poročila. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 14.30 Domača obri — obisk na jesenski razstavi — razlaga g. ravnatelj Račič. 17.00 Koncert Radio-orkestra: Dostal: Letalska koronacija; Waldteufel: Car siren; Cnrad: Kako se meje in joki Berlin; Wagner: Rienzi, zadnji tribunov; Raha: Duh slovenski. 19.30 Gospodinjstva ura. 19.50 Prenos iz Budimpešte: Fidelio, opera (Beethoven). 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 6. septembra 1929:

Belgrad: 12.45 Plošče. 17.30 Koncert za deco: Na čast rojstnega dne Nj. Vel. prestolonaslednika Petra: 1. Državna himna (dečki zbor). 2. Deldamacije. 3. »Obilič« zapoje pesem za deco. 4. Pozdrav prestolonasledniku: Vošči dete. 20.00 O posebnostih narodne ornametike na Kosovem polju, predava dr. Kazimirovič. 20.25 Radio-kvartet. 21.25 Čas in dnevne vesti. 21.40 Radio-orkester. Zagreb: 11.30 Plošče. 19.50 Prenos iz Budimpešte: Fidelio, opera (Beethoven). Varšava: 12.05 Plošče. 18.00 Popoldanski koncert. 20.30 Simfonični koncert. Budapest: 9.15 Koncert orkestra ruskih balalajk. 12.05 Koncert radio-kvarteta. 18.00 Operetni koncert. 20.00 »Fidelio«, opera od Beethovna. 22.20 Koncert ciganskega orkestra. Dunaj: 11.00 Kvartet. 16.00 Popoldanski koncert (orkester). 20.00 Koncert tamburaškega društva »Polyhimmia«. 21.20 Violoncello in klavir. 22.05 Večerni koncert. Brao: 12.20 Orkestralni koncert. 16.30 Komorna glasba. 19.00 Prenosi iz Praga. Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17.35 Komorna glasba. 20.00 Radio-orkester. Berlin: 14.00 Plošče. 16.30 Radio-orkester. 19.00 Večerna zabava. 20.00 »Elgas«, scene od G. Hauptmanna. Katowice: 16.20 Plošče. 16.50 Koncert. 20.30 Simfonični koncert iz Varšave. 22.00 Poročila. Stuttgart: 12.00 Vreme in plošče. 16.15 Popoldanski koncert. 20.00 »Suknjac«, opera v 1. delu. G. Puccini. 21.00 Vesel večer. Praga: 12.20 Koncert. 16.30 Komorna glasba. 19.05 »Peg, srček moj«. 22.25 Godba za ples. Mor. Ostrava: 19.05 Prenos igre. 22.25 Poljudna glasba. Leipzig: 12.00 Plošče. 16.30 Stara domača glasba. 20.30 Dunajska ljudska glasba. 21.30 Humor v svetovni literaturi. Breslau: 16.30 Komorni koncert. 19.05 Richard Straussov koncert. 20.30 Ljudski koncert.

Sport

Viktorija (Zagreb): Ilirija. SK Ilirija je pridobila za gostovanje v Ljubljani v nedeljo 8. t. m. izvrstno Viktorijo, enega vodilnih klubov Zagreba. Viktorija se je v dosedanjih gostovanjih v Ljubljani pokazala kot močivo najodličnejše kvartete. S svojo lepo, prvotrazredno igro pa tudi s svojo fairnostjo in discipliniranostjo si je znala pridobiti nedeljene simpatije našega športnega občinstva, ki bo gotovo tudi njeno nedeljsko gostovanje pozdravilo z zanimanjem in veseljem. Zadnjičkrat je gostovala Viktorija v Ljubljani o Veliki noči; prvi dan je zmagala nad Ilirijo s 4 : 1, drugi dan je igrala neodločeno 2 : 2. Med ostalimi uspehi Viktorije v spomladanski sezoni je treba omeniti prvenstveno tekmo s Concordijo 4 : 4, tekmi v Splitu s Hajdukom 2 : 3 in 2 : 2, z belgrijsko reprezentanco 2 : 4 in z BUSKom v Belgradu 14 : 1. Viktorija se je zadnje tedne marljivo pripravljala za jesensko sezono in se nahaja danes že v polni formi. Isto se more reči o Iliriji. Nedeljsko srečanje Ilirija : Viktorija obeta eno najlepših prireditelj letošnje nogometne sezone v Ljubljani. Razume se, da bo nastopila Viktorija s kompletno I. garnituro.

SK Jadran. Notica, objavljena v včerajšnji številki pod naslovom Novo mesto, je toliko netočna, da SK Jadran ni zaključil z SK Elanom Novo mesto nobene nogometne tekme. Glede igralcev, ki so zlorabili ime kluba, bo SK Jadran uvedel preiskavo in postopanje, ker kakor je znano, so v Novem mestu nastopili igralci različnih ljubljanskih klubov, med temi celo eden, ki je bil iz SK Jadran celo izključen. — Predsednik.

SK Grafiška: Pozivajo se vsi igralci I. moštva na training z rez. SK Ilirije in sicer danes ob 18. — Načelnik.

L. N. P. Radi tehnični zaprek odpade današnja seja upravnega odbora. Prihodnja seja se vrši v torek, 10. t. m., ob 20 v mali dvorani Delavske zbornice. — Tajnik I.

Trener S. K. Ilirije za plavalni sport. V sredo jutraj je prispel v Ljubljano angažovani trener S. K. Ilirije, gospod Deutz. V petek, dne 6. t. m. ob pol 7 zvečer se vrši na kopališču S. K. Ilirije sestanek celokupne plavalne sekcije S. K. Ilirije. Udeležba je za vse strogo obvezna.

S. K. Bled »Lindner Sportklub, Villach 2 : 3 (1 : 0). V nedeljo 1. sept. je prvič nastopila nogometna sekcija S. K. Bled. Za prvi nastop si je izbrala precej težkega nasprotnika. Beljačani so postavili hitro, dobro vigrano moštvo, ki je imelo tudi v tehničnem pogledu mal plus napram domačinom ter je zmago zaslužilo. Očitati pa bi bilo gostom, da niso dovolj pazili na propagandni značaj igre ter z vednimi protesti vznemirili sodnika ter nasprotnike. S. K. Bled je poslal v boj mlado, simpatično moštvo, kateremu manjka le rutine in predvsem zadostnega, resnega traininga.

S. K. Bled, tenis sekcija priredi tekmo tedna klubskega tenisa za prvenstvo 1929. Turnir prične v sredo popoldne na novih prostorih hotela Petran. Razpisano je prvenstvo v singlu za dame in gospe. Ze doslej se je prijavilo nepričakovano veliko število tekmovalcev in tekmovalk. S tem turnirjem nastopi javno tudi najmlajša sekcija S. K. Bleda. Za turnir vlada v tukajšnjih krogih velik interes.

ZAGREBSKA CONCORDIA V LJUBLJANI.

Letos je imela Ljubljana samo enkrat priliko prisostvovati nogometni tekmi, pri kateri je sodeloval boljši zunanji klub. To je bilo tedaj, ko je Gradjanski odigral prvenstveno tekmo z ASK Primorje. Niti pred tem, niti pozneje nismo imeli v gosteh boljšega kluba in to iz raznih vzrokov, ki so se izražali v pomanjkanju terminov in posebno pa radi finančne riskantnosti. Kakor znano, je gostovanje boljšega, renomiranega kluba zvezano z visokimi stroški, ki jih pa naša sportna društva ne morejo vedno znositi.

Kljub vsemu temu se je posrečilo slovenskemu pravku ASK Primorje, da angažira enega izmed najboljših jugoslovanskih klubov, t. j. zagrebško Concordijo. Ta klub predstavlja prvotrazredno marko, ki je znal izbojevati našemu nogometu priložnost tujine. Saj je znano, da je Concordia pre-

Gospodarstvo

Zagotovljen uspeh jesenske razstave

Tudi danes je bil obisk jesenske razstave znaten in zanimanje za razstavljene predmete nezmanjšano. Ze v dosedanjem poteku razstave moremo beležiti več trgovskih sklepov, ki se vedno bolj množijo, čim bolj se bliža razstava zaključku, ki bo 9. t. m. Splošno se opaža, da je sejmsko vrvenje stalno tudi med tednom živahno kakor tudi zvečer radi ugodnega vremena. Obisk je v splošnem prav zadovoljiv. Tudi danes je obiskalo sejem mnogo kmetovalcev, ki so prišli na občni zbor kmetijske družbe, pa so porabili priliko ter obiskali razstavo, predvsem zadržali oddelek ter se tudi zanimali za kmetijske stroje in orodje.

Med pomembnejšimi osebnostmi je včeraj obiskal razstavo tudi belgrijski poljski trgovski ataše g. Vl. Nowakowski, ki se je zelo pohvalno izrazil o organizaciji prireditve. Poljska se tudi zanimala za to našo prireditev in pričakovali moremo, da bo na prihodnjem (jubilejsem 10.) velesojmu s sodelovanjem g. trgovskega atašaja razstavljalo več poljskih trdk v posebni skupini. Nadalje se je g. ataše zanimal tudi za predmete, ki bi prišli v poštev za izvoz na Poljsko (vino itd.).

Posebej opozarjamo na tekmo harmonikarjev, ki se bo vršila v nedeljo. Prijavljenih je že znatno število tekmovalcev in tekma obeta biti prav zanimiva.

Vinska razstava je vedno živahno obiskana, radi česar so nekateri vinski vzorci (dolenjski in štajski) že pošli. Precejšnje zanimanje je tudi za dober cvček. Poskrbelo se je za nove in iste vzorce.

Ker mnogi ne morejo posetiti ta razstavnih prostor pred občo zatvoritvijo, se je podaljšalo točilno uro v tem paviljonu do 8. ure zvečer.

Poleg lepega cenenegea grozja se naročajo v tem oddelku tudi praktični vinski sterilizatorji za preprečevje pokvarjenja v sodih. Taki nastavki-sterilizatorji nahajajo se na vseh sodih v praktični pouk.

BILANCA DRŽ. HIPOTEKARNE BANKE

z dne 31. julija t. l. izkazuje tele postavke (v milij. Din): v oklepajih razlika napram izkazu z dne 30. junija 1929). Aktivna: blaginja 37.7 (19.5). Narodna banka in Pošta hranilnica 166.3 (89.4), posojila: na nepremičnine 2022.2 (2017.1), na dohodke in doklade 287.8 (282.6), vodnina zadržam 77.7 (77.8), za gradbo kratkoročna 5.2 (5.2), lombardna 107.1 (106.3), domače menice 58.4 (59.8), tek. račun fin. min. 36.0 (36.0), gl. drž. blag. 1.95 (1.95), akt. tek. računi 36.9 (117.3), nepremičnine 43.6 (42.8), efekti rez. fondov 12.1 (11.1), razno 212.9 (200.8), kavejce 30.7 (30.3); pasiva: samost. fond. 73.0 (72.9), fond. in kapitali javnih ustanov 982.7 (980.7), privlačni kapitali in fond. 425.1 (410.7), rez. fond. 29.1 (29.1), amort. fond. 2.3 (2.3), založnice in obveznice 957.95 (957.95), predujem iz 1913 5.0 (5.0), iz 1928 56.8 (56.8), iz 1929 65.7 (65.7), tek. račun fin. min. 35.0 (35.0), pas. tek. računi 288.8 (254.7), razna pasiva 204.2 (187.7), kavejce 30.7 (30.3). Bilančna vsota je narasla v juliju t. l. od 3067.0 milij. na 3156.4 milij. Din napram 2988.3 milij. koncem 1. 1928.

Posojilo belgrijske občine. Ze dalj časa so se vodila pogajanja med belgr. občino in »Schweizer Bankvereine«-om v Bazlu glede posojila. Sedaj je belgrijska občina dobila posojilo 26 milij. švicarskih frankov (288 milij. Din). Posojilo se bo uporabljalo za povračilo kratkoročnih posojil: 18.5 milij. švic. frankov Drž. hip. banki za dolg, ki ga je ta plačala banki Blair, 0.5 milij. dolarjev Bosanski, sedaj Jugosl. združeni banki. Obe te vsoti sta že izplačani kakor se bo v kratkem Jugosl. združ. banki (prej Bosanski) plačalo še pol milij. dolarjev, ostane 54 milij. Din pa dobi belgrijska občina. Banka, oz. njej blizu stoječe elektricitetne družbe bodo zgradile belgrijsko elektrarno, iz katere dohodkov se mora v 25 letih posojilo amortizirati. Za to posojilo je garantirala država in prabilo se bo za javna dela, zlasti za takovanje.

Svetovna energijska konferenca v Berlinu 1930. Kakor nam poročajo iz Berlina, so priprave za svetovno energijsko konferenco v Berlinu, ki se bo vršila od 16. do 25. junija 1930, v polnem teku. Zastopanih bo 48 držav, med njimi tudi Jugoslavija, že sedaj je pripravljenih (10 mesecev pred konferenco) 150 poročil. Največ bodo na kongresu razpravljali o elektriki ter o vprašanju razdelitve energije. Pripominjamo, da se je prva svetovna energijska konferenca vršila 1924 v Londonu.

Povečanje naše trgovinske mornarice. Prekomorska plovilstva, d. d., Sušak, si je nabavila nov tovarni parnik »Korana«; zgrajen je bil v Glasgowu, nosilnost je 9000 ton. Parnik se bo uporabljal na prekomorskih progah.

Sirjenje Falo na Hrvaškem. Na občinski seji v Koprivnici je bilo sklenjeno stopiti v pogajanja s Falo glede odjema toka. V svrhu elektrifikacije žel. postaje se bo od mestne elektrarne do postaje zgradil vod za 130.000 Din.

magala dunajskega prvaka profesionalne nogom. lige Admiru s 3 : 2. Kaj znači tak rezultat, ve le oni, ki pozna težkoče, kakoršne se stavljajo v tujini gostujočim nogm. moštvom.

Concordia spada k troperskememu listu zagrebških vodečih klubov — Gradjanski, Hašk — kajli je ni reprezentančne tekme — bodisi meddržavne, bodisi medmestne — da ne bi sodelovali igralci Concordie. Znana sta posebno srednji krilec Premrl, za katerega naš državni team nima nadomestka, in pa levo krilo Pavelić.

Ker je Concordia obvezana nastopiti s kompletnim I. moštvom, smemo pričakovati napeto in zanimivo tekmo. To vsled tega, ker bo šlo Primorju za tem, da ponovno utrdi sloves ne samo klubskega nego tudi slovenskega nogometa.

K PROSLAVI 10 LETNICE ZNP.

Ljublj. nogom. podzveza je znala ceniti jubilej ZNP, ter je vsled tega rade volje sodelovala na jubilejnem turnirju s svojo juniorsko nogm. reprezentanco. To je bila sploh prva tekma te vrste pri nas in na Balkanu sploh. Ob tej priliki so se ponovno utrdili prijateljski stiki z Zagrebom, pričeli razgovori o stalnih medsebojnih medmestnih tekmah, kar bi bilo našemu nogometu v korist ter desegal sporazum v svrhu reditiranja pravil ZN Zveze, kar je bila itak tendenca LNP. Našo nogometno podzvezo je zastopal predsednik insp. g. Zajc sam, kar je pri Zagrebčanih napravilo najbolj vtis. Želimo LNP pri njenem nadaljnjem delu, pri reorganizaciji naše nogm. stavbe, največjega uspeha.

Borza

Dne 5. sept. 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu se je učvrstil edino Dunaj, dočim so London, Praga in Trst popustili. Promet je bil slab. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 281.50 bl., Berlin 1354—1357 (1355.50), Bruselj 791.23 bl., Budimpešta 993.70 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 800.47—803.47 (801.97), London 275.63—276.43 (276.03), Newyork 56.83 bl., Pariz 222.85 blago, Praga 168.20—169 (168.60), Trst 297.70 bl.

Zagreb. Amsterdam 227.50—228.50, Berlin 1354—1357, Budimp. 992.20—995.20, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 800.47—803.47, London 275.63—276.43, Newyork 56.72—56.92, Pariz 221.85—223.85, Praga 168.30—169.10, Trst 296.69—298.69.

Belgrad. Berlin 1354—1357, Budimpešta 992.52 do 999.52, Dunaj 800.47—803.47, London 275.43 do 276.43, Pariz 221.85—223.85, Praga 168.20—169, Trst 296.70—298.70.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.64, Budimpešta 90.70, Bukarest 3.08, Dunaj 73.25, Solija 3.76, London 25.1825, Madrid 76.55, Newyork 519.475, Pariz 20.33, Praga 15.88, Trst 27.165, Varšava 58.25.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.48, (valuta) 12.47, v Londonu, Newyorku in Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Prastedionca 850 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 405.50 do 407, kasa 405.50—406.50 (406), termini: 12. 417 do 418, 7 odst. inv. pos. 89.25—89.75 (89.50—90), agrari 54 bl. Bančni pap.: Hipo 202 den., Poljo 15.50 do 15.75 (15.75) Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jugo 81 do 83 (81), Lj. Kr. 123 den., Medjun. 56 den., Nar. 8150—8350, Prasted. 855—859 (855), Srpska 155 d., Zem. 123.50—127, Obrtna 30 den., Etno 164 den., Ravna gora 75 den., Ind. pap.: Guttman 190—200, Slavonja 85—100, Slaveks 97—99 (96—98), Danica 120—127, Drava 430 den., Seferana 420—440, Osj. ljev. 210—220, Brod, vag. 130 den., Union 155 do 167.50, Ragusa 405—430, Trbovlje 467.50—472.50 (467.50), Vevče 130 den., Nar. sum. 40—45, Piv. Ser. 305 bl., Nar. mljn. 20 den., Oceania 205 den., Jadr. plovd. 570 bl.

Belgrad. Narodna banka 8200—8220, 7 odst. inv. pos. 90—90.25, agrari 54—55, vojna škoda 405.50—406, 9. 408, 10. 411.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 83.20, Wiener Bankverein 21.90, Bodenredit 99.95, Creditanstalt 52.50, Escomptegesl. 21.25, Aussiger Chemische 275.25, Ruše 31, Alpine 41.50, Trboveljska 58.90, Prager Eisen 480, Leykam 6.20, Rima Murany 116.50.

Las

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: dva vagona desk. Tendence neizpremenjena.

Žito

Pod vplivom oslabitve tečajev na žitkaški borzi je tudi pri nas cena za pšenico zopet nadovala na 200 nakladalna postaja, dobi se pa na nekaterih postajah tudi ceneje; nasprotno je pa eksportno blago na vodnih postajah nekoliko poskočilo v ceni. — Nazadovale je za spoznanje tudi koroza, ki velja za prompt v Bački 187.50 in manj, ter pšenična moka, ki velja za srednje dobro bačko znanko 307.50—310 nakladalna postaja. V ostalem so ostale cene neizpremenjene, večji promet je bil v pšenici in ovsu, v ostalih predmetih pa je bilo malo kupnje.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačilno 30 dni, dobava prompt). Pšenica: bč. stara 80 kg 2% 252.50—255, nova 80—81 kg 1% 252.50—255, nova 79—80 kg 2% 247.50—250, sremiska 80 kg 1% 242.50—245, 77 kg 2% 237.50—240, slavonjska 77 kg 2% 235.50 do 237.50, rž 72—73 kg 2% 222.50—225, koroza laplatska za sept. ocar. 282.50—285, bč. nav. vozu. 240—242.50, ml. tar. 237.50—240, ječmen bč. oz. 215—220, oves bč. novi 215—217, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 365—370.

Zaključena sta bila dva vagona pšenice. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica: bč. in bn. 192.50—197.50, srem. 187.50—192.50. Oves: 157.50—160, Koroza: 177.50—182.50. Ječmen: 137.50—142.50. Moka: 00 in 0 g 297.50—302.50, št. 2 277—282.50, št. 5 257.50 do 262.50, št. 6 232.50—237.50, št. 7 205.50—207.50, št. 8 127.50—132.50. Otrobi: v jula vrečah 110 do 115, Fižol: 395—405. Promet: 57 vagonov pšenice, 27 ovas, 62 koroze, 1 ječmena, 3 moke in 2 otrobov. Skupaj 152 vagonov.

Budimpešta. Tendence oslabljena. Pšenica: okt. 22.76—22.61, zaklj. 22.60—22.61, marec 25.16 do 25, zaklj. 25—25.01. Rž: okt. 17.58—17.47, zaklj. 17.46—17.47, marec 19.88—19.80, zaklj. 19.80 do 19.82. Koroza: maj 18.34—18.47, zaklj. 18.46—18.48.

KDOR SE ZADNJI SMEJE — — —

Zanimivo dogodbo pripoveduje profesor Beckendorf v časopisu »Brünner Tagesbote« o originalnem izidu nekega teniškega turnirja v Schönbergu na Moravskem.

Zadnji dan turnirja. Nastane nevihta, nekaj iger še ni dovršenih. Igravci A, B in C imajo uprav prvo mesto. A ve, da mora B zvečer odpotovati in da torej za prvo mesto ne bo prišel v poš

Sveta življenje in vrvenje

Ob podpisu haškega protokola.

Klic prelite krvi

Znano dejstvo je, da vleče morilec neka neodoljiva sila na mesto zločina. Temu dejstvu se je zahvaliti, da je prišel v roke pravice že marsikak zločinec, ki bi ji bil drugače najbrže za vedno ušel.

V Franciji je običaj, da postavijo na kraje, kjer se je zgodil kak umor, a je ostal morilec neznan, straže, ki noč in dan opazujejo ljudi, ki prihajajo mimo ali se ustavljajo tamkaj; trdijo, da se tako pogosto posreči najti zločinca. Tudi angleški kriminalisti vedo za magično silo, ki vleče morileca na mesto zločina. V Hampsteadu so na bregu nekega ribnika aretirali neko gospo Pearcey in ji zabrusili naravnost v obraz, da je umorila svojo sosedo in njenega otroka. V ribniku so kmalu nato našli trupli obeh žrtev, ki jih je bila morilka stlačila v otroški voziček. Pearceyeva je nato zločin priznala in povedala, da je trupla na tem vozičku odpeljala v ribnik. Dalje je izpovedala: »Bila sem si na jasnem, da je zame zelo nevarno, ako se mudim v bližini ribnika; toda ni mi dalo pokoja in dasi sta bili trupli pod vodo, sem čutila vendar neodoljiv nagon, da ju moram stražiti.«

Čisto podobno se glasi izpoved nekega Edgella, ki je v bližini Essexu ustrelil neko veleposestnico in jo zagrebel v kotu na graščinskem dvorišču. Prav na tem dvorišču so ga tri tedne kasneje aretirali. Edgell je izpovedal: »Tisti strašni večer sem se takoj odpeljal v London, si poiskal šumno zabavo in se napil. Nisem skopalil z denarjem, samo da bi imel zmerom okoli sebe veselo družbo. Toda sredi take orgije se je zgrabilo kakor klic. Upiral sem se, toda ni me izpustilo. Moral sem se vrniti v Essex — bilo je štiri dni po umoru. Tako je zahtevala od mene nevidna sila, moral sem zopet stati na mestu, kjer je ležala umorjena. Kakor hitro sem bil na dvorišču, je sila popustila. Potem sem se zopet odpeljal v London, a vsake toliko časa se je skrivnostni nagon znova oglašil in znova sem se vrnil v Essex. Na ta način sem tripot po hitel na graščinsko dvorišče. Tretjič so me opazovali in aretirali.«

Morilec dr. Crippen je dve leti živel v hiši, v katere kleti je zakopal svojo ženo, ki jo je bil umoril. Miss Neve-Richardson, ki je živela z njim, je pred sodiščem izpovedala: »Opazila sem in se čudila, kako je Crippen, čim je zvečer ura bila devet, odšel iz sobe. Potem sem ga vselej našla, kako je stal vrhu stopnic v klet, držal v roki svečo in s spa-

čenim obrazom strmeli doli v klet.« Crippen je priznal, da je bilo natančno ob devetih, ko je zadavil svojo ženo.

Neki Lefroy, ki je vrgel svojo žrtev v tunelu Balcombe z brzečega vlaka, je na zaslišanju izpovedal: »V treh tednih, predno sem bil aretiran, sem samo enkrat zapustil svoje skrivališče. Neznana sila, ki se me je naenkrat vsega polastila, me je neodoljivo gnala, da sem se odpravil v tunel. Peljal sem se z vlakom onstran tunela, nato pa sem tekel nazaj in šel tipaje skozi temni predor. Nenadoma nisem mogel napraviti nobenega koraka več in kasneje sem ugotovil, da sem bil obstal kakor prikovan natančno na tistem mestu, kjer je bilo ležalo truplo moje žrte.«

Arabske protizidovske demonstracije v Jafi.

Mož brez smeha

Ena najzanimivejših osebnosti Daljnega Vzhoda je danes japonski ministrski predsednik Yuko Hamaguchi, ki so ga Japonci poklicali na krmilo v trenutku, ko je prejšnji min. predsednik baron Tanaka prenapel strune proti Kitajski.

Yuko Hamaguchi je še bolj molčeč nego Coolidge in je sam sebi najljubša družba. Ko je bil imenovan za krmarja državne politike in so prihajali nešteti častilci in častilke, je bilo v njegovem stanovanju vse pripravljeno za sprejem častnikov in drugih osebnosti: cele gore sandwichov, polki steklenic s pivom in vinom in cela tona riževca. Toda gostitelj nihče ni videl.

Hamaguchi ni pravo ime ministrskega predsednika; prejel ga je od družine, ki ga je kot majhnega dečka vzela za svojega. Sicer pa ga ljudstvo zove le s priimkom, ki mu ga je samo dalo, to je »Mož brez smeha«. Japonci so veder narod, ki zelo ljubi smeh; Japonke svoje otroke naravnost uče umetnosti smeha. Zato mora človek, ki se nikdar ne smeje, bosti v oči. Toda ta resnoba ni nikaka slabost ali zagrenjenost, marveč je Hamaguchi znan po svoji energiji in svojem vrlem značaju. Njegova beseda je vedno jasna in logična, razumnik je v najboljšem zmislu besede. Na Japonskem je gledališka umetnost silno priljubljena, toda 59 letni Hamaguchi še ni nikdar prestopil gledališkega praga. Nekoč je rekel: »Ne potrebujem zgledov, sam sem svoj zgled.« Živi le delu, prijateljskega

občevanja ne pozna. Preje je bil Hamaguchi strasten kadilec; potem pa je odločil, da ne bo več kadil in z nepojmljivo energijo je popolnoma premagal svojo strast — danes je popoln nekadilec.

Da tak mož ne more biti prijatelj propadlega, mehkužnega življenja po čajarnah, kjer imajo svoj sedež geje, je čisto naravno. Njegov cilj je, da starodavnemu sistemu na pravi konec. Zato so lastniki čajarn v Jošivari edini z nevoljo in strahom pozdravili njegovo imenovanje za ministrskega predsednika.

Dasi Hamaguchi nima prijateljev in zaupnikov v ožjem zmislu, ga Japonci obožujejo.

„Zeppelin“ na višku

»Grof Zeppelin« je na svojem poletu okolu sveta postavil celo vrsto zaenkrat neprekosljivih rekordov. Za polet okolu sveta je porabil 20 dni in 4 ure, toda na vožnjo samo odpade le 13 in pol dneva, ostalo pa na odmor v raznih mestih. Povprečna brzina je znašala 107 km na uro. Motorji so ves čas delovali brez najmanjše napake. »Zeppelin« je Nemcem prinesel več slave in koristi, nego bi jo mogla najlepša zmaga v vojni.

Veleobrat za beračenje

V nekem dunajskem hotelu so aretirali 21 letnega v Lvovu rojenega Jurija Kahane, ki je kot pomožni knjigovodja neke tovarne v Romuniji poneveril 800.000 dinarjev, pobegnil na Dunaj in tu razkošno živel. Pri tem pa fant ni pozabil misliti na bodočnost, marveč si je napravil velikopotezen načrt, kako bo tudi v bodoče veselo živel, ne da bi se mu bilo treba ukvarjati z delom. Pri neki dunajski tvrdki si je dal sestaviti imenik 53.000 bogatih ljudi v Ameriki in Angliji, za kar je plačal 72.000 dinarjev; nato si je kupil razmnoževalni aparat za 16.800 Din in napisal odnosno razmnožil 53.000 pisem, v katerih s polnim imenom moleduje za majhno posojilo, češ da se nahaja zaradi družinskih razmer v najstrašnejši stiski. od nekega vpojenega uradnika si je dal nato napisati na ovoje naslove, za kar je plačal 5000 Din. Sedaj je bilo vse pripravljeno in Kahane bi bil mogel pisma polagoma odpošiljati. Prav tedaj pa ga je izsledila policija in ga s pismi vred »zasegla«.

Dr. Guerrero, pariški poslanik republike San Salvador in predsednik sedanjega zasedanja Društva narodov.

soditi, da je stara največ 34 let. Bogata Madjarka je nato pomladila tudi svoj potni list. Potem je objavila v listih oglas, da išče primerneža moža. Ker je bila bogata, je moža hitro našla — bil je to trgovec, ki toži sedaj na razporoko. Toda kmalu po poroki je učinek pomlajevalne operacije prenehal in žena se je nenadoma mnogo bolj postarala, nego so bila njena prava leta. Verjetno je, da je operacija v njenem organizmu povzročila razne zapletke, ker je žena kmalu nato tudi umrla. Po njeni smrti je skušal trgovec za vsako ceno odkriti vzrok njenega naglega staranja in nepričakovane smrti. Pretaknil je vsa njena pisma in tako je zvedel resnico. Ta ga je tako užalila in razljutila, da se hoče nad ženo še po smrti maščevati. Razprava o razporoki je že razpisana.

Snowden in ženska moda

Snowden, angleški zakladni minister, je danes eden najpopularnejših mož na Angleškem ter kroži o njem vse polno dobrih in slabih dovtipov. Tako pripovedujejo, da je zadnjič nekdo v njegovi navzočnosti z obžalovanjem opozoril, kako je začela angleška tekstilna industrija propadati. Snowden je rekel na to: »Kaj hočete — velik del krivde na tem žalostnem pojavu nosi moda. Kajti preje je bilo treba volne treh ali štirih ovac, da se je poštena ženska oblekla, danes pa popolnoma zadostuje v ta namen ena sama gosenica (sviloprepjka).«

74 človeških žoljenj žrtev človeške objestnosti?

Poročali smo, da sta ob kalifornijski obali trčila dva parnika, pri čemer se je obalni parnik »San Juan« potopil v petih minutah. Utonilo je 74 oseb. Sedaj pa poročajo listi v San Francisku, da so vložili svojci žrtev proti lastnici pomorskega tanka »S. C. T. Dodd«, ki je zavozil v »San Juan« in tako povzročil katastrofo, to je družba Standard-Oil, tožbo na odškodnino v skupnem znesku 360.000 dolarjev. Tožba trdi, da je tank nalašč zavozil v obalni parnik in da si moštvo na tanku ni dalo nobenega truda, da bi ljudi rešilo. Mnogi potniki s »San Juana« so na morju zgoreli, ker se je iz tanka uhajajoči petrolej na vodi užgal. Pravni krogi so mnenja, da bodo tožitelji težko zmagali s svojo zahtevo, ker je o priliki katastrofe ležala na morju gosta megla in bodo svoje trditve težko dokazali.

Smešnice

Lovec v kmetski gostilni petelinčku, ki je skočil na mizo: »Ti, izgubi se, drugače te naročim!«

*

»Ali Vas smem povabiti za jutri zvečer? Od osmih dalje imamo glasbo in ob desetih je večerja.«

»Lepo! Točno ob desetih bom pri Vas.«

*

Neka žena je izpovedala na policiji: »Mož je oddal tri strele proti meni. Potem sem se v lastni krvi zgrudila na posteljo. Potem sem še videla, kako je moj mož obrnil orožje proti samemu sebi. Preje pa me je še vprašal: »Ali si pa tudi res mrtva?« Ker je bil tako zelo razburjen in sem se bala, da bi, če bi mu v tej stvari ugovarjala, ponovno streljal name, sem mu odgovorila: »Da, ljubi Janko!« Nato je, očividno pomirjen, streljal nase.«

»Tako, gospoda! Sedaj pa prosim, da se umaknete še par korakov nazaj!«

Marta Orska, slovita dunajska igralka, ki so jo te dni oddali v blaznico kot žrtev kokaina in morfija.

Šah

POGOVOR Z MENŠIKOVO.

Predstavljamo si jo suho, pusto in odurno, kot kakšno angleško sufragetko. Pa ni. Debelolična, okrogla in zelo zdrava mlada dama je Menšikova, plavalas je in široko čelo ima; mešanica anglosakega in slovanskega tipa se nam zdi. Takšna je gđna Vera Menšik, najboljša šahistinja med vsemi ženskami sveta, prva ženska, ki je šahistinja po poklicu. V hotelu Imperial v Karlovih Varih, kjer se je vršil turnir 22 šahovskih matorcev, so jo dame mednarodnega občinstva zelo občudovale, se ji smehljale in se ji čudile. Edina ženska je med moškimi in neobičajno mirna. Osem ur ti lahko sedi pred šahovsko desko in ne bo rabila ne žepnega ogledalčka in ne pudrove škatlice in ne ustničnika! Ali ni že samo to za goste Karlovih Varov nekaj čudnega? Nič je ni zanimalo, ne luksuz modernih dam, ne brezhibna eleganca starejših in mlajših gospodov; vsebina njenega življenja so samo one majhne črne in bele podobe, ki jim je podarila svoja mlada leta.

Pripoveduje nam.
»Pol sem Angležinja, pol Slovanka. Moj oče, na Češkem doma, se je poročil z Angležinjo. Šel je z njo v Moskvo. Tam sem bila rojena. Po prevratu v Rusiji, kjer so zgubili moji starši vse svoje premoženje, sem šla v Anglijo. Živim pri svoji stari materi v kopališču Hastings. Nikdar ne bom pozabila najusodnejšega dne mojega življenja. Za moj deveti rojstni dan sem dobila majhno šahovsko desko. Vrgla sem lutke proč, s katerimi sem se bila pravkar igrala, nič več se nisem menila zanje. Samo šahovske podobe so me vleklye, one so postale moje lutke. Kmalu sem se seznanila s početnimi pravili, nato sem študirala šahovske učne knjige in sem začela prodirati v bistvo teorije in prakse šaha. Že v Moskvi, kjer je zelo veliko šahistinj, sem kmalu premagala vse igravke; posrečilo se mi je tudi, da sem ugnala precej moč-

ne igravce. V Hastingsu, ki je eno središč angleškega šahovskega življenja in kjer se vršijo vsako leto o Božiču turnirji in tekme (v H. je tekmoval enkrat tudi Vidmar), sem prvič nastopila v turnirjih; najprej v ženskih, potem v moških. Lani sem zmagala v velikem mednarodnem damskem turnirju in sem dobila naslov svetovna prvakinja v šahu. V nedavno završenem turnirju v Ramsgate sem igrala z dobrim uspehom, in so me zato povabili na veliki mednarodni turnir v Karlovih Varih.

»Kaj Vas tako zelo vleče k šahu, gđna Menšik? Šahovski elementi umetnosti, znanosti ali borbe?«

Menšikova malo pomisli; nato odgovori po svojem mirnem, skromnem načinu: »Prav za prav me zanimajo vse te strani šahovske igre. Nič ne ločim, temveč vzamem šahovsko umetnost kot celoto. Tudi v turnirskem boju ne stremim za posameznimi uspehi ter sem zadovoljna, če sem vobče napravila lepo, zaokroženo delo. Vem, da potrebujem še več let teoretičnega študija, rutine in turnirskih prakse, preden se bom mogla z uspehom kosati z velikimi mednarodnimi prvaki; zato se tudi nič ne žalostim, če kakšno igro zgubim. Učim se ob napakah in sem vesela, če tako napredujem. Sploh mi je šah brez ozira na zmago ali poraz veliko notranje veselje. Ta občutek mi pomaga na poti, ki sem si jo izvolila: hočem postati poklicna šahovska prvakinja.

Vse to govori ta posebna in zelo pametna mlada dama tako samoniklo in skoraj naivno, da jo moraš sprito izbere tega zelo novodobnega poklica zares občudovati.

»Kaj pa, če bo to Vaše poklicno delovanje kdaj prekinjeno po kakšnem novem usodnem dnevu v Vašem življenju? Tedaj, ko boste morda Vaše majhne podobe zamenjali naenkrat za veliko podobo, za moža?«

Okrogličljiva gospodična ne pomišlja dolgo in se pretikano smehlja: »To je že mogoče. A nova lutka ne sme biti šahovski prvak.«

Socialna vprašanja

TUDI POSLEDICA BREZPOSELNOSTI

V času gospodarske krize, ki jo preživlja naš narod v enajstem letu po svetovni vojni, se mnogo razpravlja o vzrokih in posledicah socialnega zla brezposelnosti. Dasi brezposelnost v neznatnih procentih pojema in zlasti v dobi splošne delovne sezone ni tako oburna, kot je bila n. pr. zadnja leta, vendar je vprašanje zaposlitve desetisočev naših ljudi še vedno problem, ki ga rešujejo še najuspešneje prizadeji posamezniki. Najna posledica pomanjkanja denarja je pomanjkanje dela, posledica obojega pa je brezposelnost. Brezposelnost sama pa ima zopet svoje posledice, ki imajo izrazit socialen značaj: beda, pomanjkanje, moralne zablode.

Kriminalna kronika ni bila še nikoli tako pestra, kot je baš v teh časih brezposelnosti. Nastane vprašanje, koliko odstotkov zločinov iz koristljubja je storjenih resnično radi okolnosti, ki jih smatra tudi kazenski zakonik za olajševalne, koliko pa takih, ki jim zakon ne more priznati teh okolnosti. Beda in pomanjkanje kaj pogosto posredujeta za zločin. Toda le posredujeta, zakaj nikoli ni iz bede in pomanjkanja edini izhod moralni padec, zločin. Človek, čigar vzgoja temelji na zdravi osnovi, čigar miselnost je prepojena s spoštovanjem verskih načel, tudi v skrajni sili ne bo zablodil v močvirje zločina. Dokaz, dejstvo da imamo tudi v teh težkih časih mnogo siromakov, ki nimajo drugega, ko svoje poštenje, a vendarle žive. Dostikrat se nudi osem naravnost pretresljiva slika ubošstva in skromnosti iz življenja teh siromakov, slika, ki mora vzbuditi sočutje in usmiljenje. Kjer pa je sočutje in usmiljenje, tam je tudi dobrota. S tem siromaki računajo in v največji sili ne obupajo.

Toda nekaj drugega je, kar povzroča brezposelnost med mnogimi, ki se danes potikajo

brez dela okoli. Delomrznost, lenoba, popačenje volje. Dolgotrajna brezposelnost se je marsikomu, ki je morda v boljših časih rad delal, nekako prikupila in se sedaj z neko naslado vdaja »sladkemu brezdelju«. Živeti pa hoče tak človek kljub temu, da ne dela. Odkod naj vzame sredstva? »Rajši ležim v seneli, ko da bi šel delat za 4 Din na uro,« je kategorično izjavil nedavno neki delavec, ki je že pol leta brez zaslužka. Delat torej ne, za tako majhno plačo že ne. In ne samo to, tudi vsako delo ni zanj: eno preumazano, drugo pretežko. Kaj torej? In po glavi mu prične rojiti misli, ki iščejo čim lažji in udobnejši izhod iz borbe za obstanek. Najlažja rešitev: hitro in brez velikega truda priti do življenjskih sredstev. Kolikrat se izcimi iz takega razpoloženja načrt za kaznjivo dejanje! Gre docela stopnjema: brezposelnost, polenitev, delomrznost, pomanjkanje, zločin. Brezposelnost je tedaj zelo nevarno socialno zlo, če prenotrimo njene posledice. Vendar pri nas razmere niso tako obupne, da bi se tisti, ki ima resnično voljo do dela, vztrajnost in duševno ter telesno zdravje, ne mogel pošteno preživeti. Nobeno delo ni sramotno, če nudi priliko za pošteno pridobivanje vsakdanjega kruha.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Kupite edino cementne cevi znamke »Vulkan«! Najboljši strojni izdelek, hitro polaganje, dobri stiki, gladka notranjost. — Največja zaloga v deželi:

Jos. Cihlar

tvornica cementnih izdelkov
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 69.

MALI OGLASI

Venska drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakol! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Gospodična

ki je 1½ leta asistiral pri najboljšem zobnem zdravniku v Beogradu — išče takoj službo v Ljubljani, kjer bi lahko tudi prakticirala tehniko. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Asistent 18«.

Službodobe

Zastopnike (ce)

za obisk privatnih strank za prodajo zlatih in srebrnih predmetov na obroke išče »Alem« k. d., Zagreb, Nikolićeva ulica 7/L. Potrebna kavcija ali garancija 15.000 Din.

Trgovski pomočnik

za večjo delikatesno trgovino v Ljubljani — se išče. Ponudbe je poslati na upravo Slovenca pod značko »Vodja delikatese« št. 9560.

Kovaškega vajenca

zdravega, močnega, poštenih staršev, sprejemem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9641.

Čevljar. pomočnika

za boljša zbita dela, takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Mihael Černilec, Strahinj 45, Naklo pri Kranju.

1 prvovrstni strugar

in 1 kovino-livar se sprejmeta. Priglasiti se je na »Jugomosse«, Beograd, — pod »Br. 481«.

Sluga-raznašalec

se sprejme, starost do 22 let, nemščine vešč. Osebnostne podatke upravi Grand hotela Union v Ljubljani.

Pridno dekle

kot pomožna moč sobarici katera zna šivati — sprejme hotel Štrukelj.

4 čevljar. pomočnike

sprejemem takoj za zbita dela. Stanovanje v hiši. — Ivan Rajnjski, Šmartno pri Litiji.

30 rudarjev

(koparce in učne koparce) v prvi vrsti samske delavce, se sprejme. Vprašanja na Šentjanski premoženik, Krmelj na Dolenskem.

Krojaškega vajenca

sprejemem. — Simon Klimek, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Samostoj. kolarja

in 8 tesarjev sprejme takoj Gradbeno podjetje G. Tönnies, d. z. o. z., Dunajska cesta 25.

Samostojne šivilje

izurjene v šivanju lepega in delavskega perila, katere so že delale v tovarni perila, se iščejo za stalno in dobro plačo za takoj. — Ponudbe poslati na »Domači proizvod rublja« Florijan IVANIČ, Brod na Savi.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozovič, kemiška čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

Koncertni klavir

prvovrsten, v najboljšem stanju, se poceni prodaja. Ponudbe na značko »Klavir 323« na upravo lista.

Proda se

dobro ohranjeno žensko kolo. — Vprašanja pod: »Učiteljica« št. 9646 na upravo »Slovenca«.

Restavracija

dobro idoča, v centru mesta Zagreba, Ilica, se takoj prodaja iz proste roke s še 4letno pogodbo. Naslov v upravi št. 9714.

Prodaj

1 divan, 1 peč, 1 kuhinjski stol, 1 japonsko mizo za ležanje ter razne druge stvari. Pogledati od 2 do 4 Franciškanska ul. 10. I. nadst.

Posrestva

Hiša s pekarijo

v bližini Sušaka, se prodaja. Sestoji iz dveh stanovanj po tri sobe, kuhinja in shramba. Velik vrt, veliko dvorišče in vodnjak. — Naslov pove uprava Slov. pod št. 9552

Hiša s pekarijo

na zelo prometni točki v Ljubljani, je naprodaj. — Pismene ponudbe upravi »Slov.« pod »Pekarna«.

Vnajem

Oddam v najem

svetle, suhe, prtilične prostore, pripravne za skladišča, delavnice, garaže ali pisarno. Naslov pove uprava lista pod št. 9650.

Vinsko trgovino

oddam v najem vsled smrti moža z vso zalogo vina ali brez nje. Klet je lepa in prostorna; posoda meri preko 300 hektolitrov. Pogoje se izve pri Mariji Jenčič v Mengšu.

Obeti

Krasne tlakove

(mozaične plošče) izdeluje I. Gostinčar, cementar, P. Dol pri Ljubljani.

Dijaki

Uradnico ali dijakinjo vzamem v polno oskrbo. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 9736.

Pouk

Gosli poučuje

bivši učitelj konservatorija. Študentovska ul. 9/L.

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Glasba

Klavirji

Pred nakupom klavirja obiščite moje bogato zalogo in izposojevalnico prvovrstnih nemških in dunajskih trvdik po različnih cenah tudi na obroke. Uglasitve za koncerte, konservatorij, glasbeno matico, opero in za vse večje zavode izvršuje moja trvdka. Lastna delavnica za popravila. — Ker sam izdelujem klavirje, mi je možno vsako popravilo strokovnjaško, ceno in brez konkurence izgotoviti. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska 2, nasproti glasbene matice.

Razno

Zaganje drv

najceneje Uran Franc, Vilharjeva c. Tel. 28-20.

Auto-hladilnike

blatnike in drugo — popravi strokovno, hitro in ceno Gustav Puc, klesarstvo, Ljubljana, nasproti tobačne tovarne.

Pohištvo

spalnice, kakor vse ostalo, na majhne mesečne obroke od 200 Din naprej dobi vsak najugodnejše franko vsako postajo. Pošljite naslov na upravo »Slov.« pod »Obročno pohištvo«.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste osonično moko in druge mivske izdelke.
Zahtevajte cene!

Objave

Egon — M.

Dne 13. sept. bi morala v šolo, brez Tvoje pomoči ne morem. Prosim, pišil!

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem v nobenem slučaju plačnik kakršnihkoli dolgov moje žene Jožele. — Celje, 4. septembra 1929. Peter Travnar, kovač.

Prodajalce

za naše

švedske posnemačnike iščemo v vsakem kraju proti dobremu plačilu

„Tehna“ družba z o. z. Ljubljana, Mestnitrg 25 /I

Stev. 31.794/ref. I.

Poziv

brezkonfesionalnim osebam v Ljubljani.

Radi sestave točne matice brezkonfesionalnih poziva mestni magistrat vse dotične ljubljanske prebivalce, da se najkasneje do dne 1. oktobra 1929 javijo pri mestnem popisovalnem uradu.

Seboj je prinesiti po možnosti rojstni (in krstni) list, event. poročno spričevalo in rojstne liste otrok, zlasti pa potrdilo o izstopu iz bivše konfesije. Kdor takega potrdila nima več, naj vsaj kar se da točno navede, kdaj in pri kateri politični okrajni oblasti je svojcas prijavil izstop iz kake vere, ne da bi bil pozneje zopet v dotično ali kako drugo vero (cerkev) vstopil. Gre torej le za one, ki so ostali brez konfesije.

Rodbinski načelnik mora tudi javiti, ali se brezkonfesionalnost razteza tudi na njegove rodbinske člane in zakaj. Ali je žena istočasno izstopila ali kasneje, oziroma ni izstopila; ali je bilo za časa izstopa staršev kaj otrok pod 7 letom starosti, oziroma so se jim otroci morda še pozneje rodili, tako da so radi brezkonfesionalnosti očeta in matere ostali tudi oni brez konfesije, ako taki otroci niso morda po dosegli 14. leta starosti samostojno vstopili v kako vero.

Ali je kaj otrok, ki so postali v smislu zakona brezkonfesionalni in so že, dasi je samo en del staršev brez konfesije, t. j. če se starši niso domenili, naj slede vsi otroci religije onega dela staršev, ki je konfesionalen.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. septembra 1929.

Dne 4. septembra 1929 je umrl po dolgotrajni in mučni bolezni gospod

Tine Štangl

uradnik oblastne samouprave mariborske oblasti.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 6. septembra 1929 ob pol 16 v Loku pri Zidanem mostu.

Vestnemu uradniku blag spomin in pokoji njegovi duši.

Maribor, dne 5. septembra 1929.

Komesar oblastne samouprave mariborske oblasti:
Dr. Leskovar.

Naznanjamo, da je dne 4. septembra 1929 preminul po dolgotrajni, mučni bolezni naš dragi tovariš, gospod

Tine Štangl

uradnik oblastne samouprave mariborske oblasti

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 6. septembra 1929 ob pol 16 v Loku pri Zidanem mostu.

Dragega tovariša ohranimo v blagem spominu.

Maribor, dne 5. septembra 1929.

Društvo oblastnih nameščencev mariborske oblasti
v Mariboru.

Objava

Uprava državnih monopolov bo na podlagi svojega rešenja M. št. 18.026 z dne 30. julija 1929 nabavila potom prve ofertalne licitacije, ki se vrši dne 9. septembra istega leta v pisarni Uprave ob 11 dopoldne,

12.100 kg žeblijev različnih velikosti za tobačne tovarne

Pogoji kot vsa druga obvestila se dobe v pisarni ekonomskega oddelka Uprave vsak delavnik od 10 do 12 dopoldne.

Iz pisarne Uprave drž. monopolov EM št. 15.688 z dne 31. jul. 1929 v Beogradu.

Objava

Uprava državnih monopolov bo nabavila potom II. ofertalne licitacije, ki se bo vršila dne 14. septembra 1929 ob 11 dopoldne v pisarni Uprave državnih monopolov:

1.750.000 vreč iz jute

za prenos in pakovanje morske in kuhinjske soli za dostavo na sledeče ustanove: Solarna — Kreka, srbska svobodna zona — Solun, Solarna — Pag, Monopolsko skladišče — Gruz in Monopolsko skladišče — Sušak.

Pogoji in vsa druga obvestila se dobe v pisarni ekonomskega oddelka — odsek za nakup — vsak delavnik od 10 do 12.

Iz pisarne Uprave drž. monopolov E. M. št. 17.202 z dne 24. avg. 1929 v Beogradu

OBJAVA

Uprava državnih monopolov bo nabavila potom I. ofertalne licitacije, ki se bo vršila dne 12. septembra 1929 v pisarni Uprave

1157 komadov rezalnihe nožev za tobačne tovarne

Pogoji, črtež in vsa druga pojasnila se dobe v pisarni ekonomskega oddelka — odsek za nakup — vsak delavnik od 11 do 12 dopoldne.

Iz pisarne Uprave drž. monopolov E. M. št. 15.819 z dne 6. avgusta 1929.

Poziv!

Na podlagi razsodbe beogradskega trgovskega sodišča z dne 27. avgusta 1929, M. broj 13.727,

pozivljam vse dolžnike

tvrdke L. Z. Konjović, bivše bančne poslovalnice v Beogradu, da v roku 10 dni od dneva tega oglasa plačajo svoje dolgove v celoti, v nasprotnem slučaju se plačilo izterja eksekutivnim putem.

Denar naj se pošlje na naslov podpisanega.

LUKA I. PEŠIĆ,

odvetnik in upravitelj konkurzne mase L. Z. KO-NJOVIĆ, Beograd, Kralja Milana ulica broj 74.

Opekarnarjem

nudim večjo zalogo samo dve leti rabljenih

MODELOV

za sušenje vsakovrstnega strešnika — po izredno ugodni ceni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »OPEKARNA« štev. 9763.

Objava

Uprava državnih monopolov razpisuje s tem prvo ofertalno licitacijo za

zgradbo vodovoda pri novi solarni v Ulcinju

Skupna proračunska vsota znaša 1.564.552 Din 35 par.

Licitacija se vrši dne 10. septembra t. l. ob 11 dopoldne v pisarni Uprave državnih monopolov. — Načrti, proračun in splošni pogoji so na vpogled vsak delavnik v pisarni tehničnega oddelka Uprave monopolov in v oblast. monopolskem insepktoratu v Splitu.

Iz pisarne industrijskega oddelka IM št. 13.058.

NOGAVICE

damske, otročje in moške volnene, flor, svilene, pavolnate, dokolenice, kratke (obujke), otročje čepice, šale, triko, volnene in usnjate rokavice, žepne robce, samoveznice (kravate) ovratnike mehke in trde, suknene gamaše za gospode ter galanterijsko, kratko in modno blago nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA Pred Škofijo štev. 15

Velika zaloga raznih čipk, zobčkov, lastike in trakov ter D. M. C. prejice in kvačkanca NA DEBELO! NA DROBNO!

Jakob Škrbinc

pohištvono mizarstvo

Vižmarje - Št. Vid pri Ljubljani

Mizarska razstava

Velesejmski paviljon E

Otvoritveno naznanilo!

manufakturo - usnjem - specerijo in kmetijskimi potrebščinami

V zamenjavo se bode tudi dobilo olje za bučno seme luščeno in ne-luščeno, za rips, mak in solnčnice

Priporočam se za mnogobrojen obisk

Klanjšek Franjo

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 23. septembra 1929

300 m pancerovega kabla 3×25 mm² Cu
300 m pancerovega kabla 3×10 mm² Cu
600 m kabla v gumijasti cevi 4×4 mm² Cu

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. — Ponudbo je kolkovati s 5 Din in jo predložiti najkasneje do 23. septembra dopoldne. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8608/II.

Ali že veste,

da dobi vsak, ki naroči „Radiowelt“, za eno leto ali podaljša naročnino za eno leto.

Zastoni elektronko

SD 4 (avdionko) ali XD 4 (sklepno ojačevalko)?
Letna naročnina Din 250,- in Din 10,- za poštino premije

Ali že poznate

najboljši mesečnik Evrope? Ako ne zahtevajte še danes številko „FUNK-MAGAZIN“-a na ogled

Pišite samo na
WIENER RADIOVERLAG, G. M. B. H.
Wien I. Pestalozzengasse 6

ANDREJ KREGAR TOVARNIŠKA ZALOGA POHIŠTVA

Št. Vid nad Ljubljano

Nasproti kolod. Št. Vid - Vižmarje

Priporočam, da si ogledate najmodernejšo zalogo pohištva v novih lastnih prostorih nasproti kolodvoru Št. Vid - Vižmarje. Za delo se jamči! — Cene konkurenčne! — Ceniki na zahtevo! Velesejmski paviljon „E“ 47—53

Naznanjamo, da je naš ljubljani soprog in oče, gospod

Josip Medved

veletrgovec

dne 3. septembra 1929 v Splitu nenadoma preminul. Nepozabnega pokojnika prepeljemo iz Splita v Ljubljano in se vrši pogreb v soboto, dne 7. septembra 1929 ob 4 popoldne z glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1929.

Judita Medved, roj. Schuha, soproga.

Ivo in Joško, sinova.

Cirila Škerlj in Mimi Spinčič, hčeri.

Brez posebnega naznanila

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je naš nadvse ljubljani, nepozabni brat, stric, svak, prečastiti gospod

IVAN SEVER

duhovnik v p.

po težki in dolgi bolezni danes 5. septembra 1929 v Bogu udano zaspal v Kandiji pri Novem mestu. Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil v soboto 7. septembra na šmihelsko pokopališče. Vsem duhovnim sobratom se priporoča v molitev.

Ljubljana, dne 5. septembra 1929.

Terezija Gruden, Helena Hartman, sestre; in ostali sorodniki.

Francis Jammes:

38

Rožni venec v solncu

Pribežališče grešnikov, prosi za vse one, ki tavajo v temi po gozdovih, da nenadoma vidijo tvojo luč, ki naj jih privede na pravo pot.

Tolažnica žalostnih, ne prosi samo za bolne na telesu, temveč tudi za one reveže, ki skrivajo ponižanje, žalost in kesanje.

Pomoč kristjanov, prosi za nas ob uri nevarnosti in če se ladja potaplja. Naj nam bo tvoja krona rešitev.

Kraljica angelov, prosi za nas, da nam ti služitelji neba pomagajo v nevarnostih ter nas podpirajo pri našem stremeljenju.

Kraljica očakov, prosi za nas, zakaj tvoji so vinogradi Noetovi, črede Abrahamove in Boozovo žito.

Kraljica prerokov, prosi za nas, da mi in naši otroci ne pozabimo besede sv. pisma.

Kraljica apostolov, prosi za nas, saj si več potovala po svetu kot vsi misijonarji skupaj in najdemo te na štirih koncih sveta po gričih in dolinah.

Kraljica mučencev, prosi za nas, zakaj dobila si rubine križa na svoje čelo in še bolj kot Veronikin prst si bila prepojena z boleščjo Jezusa.

Kraljica spoznavalcev, prosi za nas, ki nisi molčala ob vznemirju križa, zato, da verjamemo tvojemu pričanju.

Kraljica devic, prosi, da bodo živa Dominika in njene sestre sprejele na koncu svetniški sijaj, ki jim ga sama pripravljaj.

Kraljica vseh svetnikov, prosi, da bomo tudi mi deležni vsaj od daleč nekoliko tvojega bleška.

Kraljica brezmadežnega izvirnega greha spočeta, prosi za nas, Kraljica mati, edina nebeška čebela, ki si v Davidovem čebelnjaku ostala nedotaknjena in sestavila ter ohranila oni med, s katerim se vsak dan hranijo živa Dominika in njene sestre.

Kraljica presvetega rožnega venca, prosi za nas, da naj Bog doda to, kar manjka temu rožnemu vencu, ki ga končuje njegov ponižni služabnik. Ti si mi pokazala svojo milost leta 1905., ko sem se spreobrnul. Spominjam se Boga v vrtu bolnice in žensk, ki so se sklanjale pred Najsvetejšim kot žito, ki ga kosijo. Končal sem svoj rožni venec. Ko pišem te vrstice, ga držim za križ. Vem, kakšno moč sem dobil in jo imam od onega dne, ko sem začel poslušati veter poln večnega življenja. Hvalil bom svojega Boga, tebi pa, Mati božja, nudim ubog šopek, sredi katerega se smehlja ta mak.

(Konec.)